

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

с. Тюлячи

КАРАР«13» *декабрь* 2022№ *275*

Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының 2020 елның 9 декабрдәгә 543 номерлы карары белән расланган «2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы мәгарифен үстерү» муниципаль Программасына үзгәрешләр кертү турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә мәгариф турында» 2012 елның 29 декабрдәгә 273-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының 2020 елның 9 декабрдәгә 543 номерлы «2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы мәгарифен үстерү» муниципаль Программасын раслау турында» карары белән расланган «2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы мәгарифен үстерү» муниципаль Программасына (алга таба текст буенча - Программа) (30.12.2021 № 334 карар редакциясендә) түбәндәгә үзгәрешләргә кертергә:

1.1. Программаның исемен түбәндәгә редакциядә баян итәргә: «2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы мәгарифен үстерү».

1.2. Программага, түбәндәгә эчтәлектә баян итеп, үзгәрешләр кертергә:

1 бүлек. «2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы мәгарифен үстерү» муниципаль Программасы паспорты

Программаның исеме	2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы мәгарифен үстерү (алга таба текст буенча - Программа)
Программаны төп эшләүчеләр	МКУ «Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты мәгариф бүлеге» (алга таба - Мәгариф бүлеге)
Программаның максаты	Теләче муниципаль районында белем бирү хезмәтләренен һәркем өчен мөмкин булуын, югары сыйфатлы белем бирүне тәэмин итү, халыкның үзгәрәп торучы таләпләре һәм район үсешенен перспектив бурьчлары нигезендә, районның рухи-әхлакый кыйммәтләр нигезендә гармонияле үсеш алган һәм социаль җаваплы шәхес тәрбияләү, укучыларның сәламәтлеген ныгыту, белем бирү процессының куркынычсыз шартларын булдыру
Программаның бурьчлары	- балаларга мәктәпкәчә, гомуми һәм өстәмә белем бирү системаларында уку-уқыту нәтижәләренен заманча сыйфатына һәм

	<p>социальләштерү нәтижеләренә ирешүгә юнәлдерелгән уку-уқыту программаларын модернизацияләү;</p> <ul style="list-style-type: none"> - мәктәпкәчә белем алу мөмкинлеген тәмин итү; - ачыклык, объективлык, үтәкүренмәселек, ижтимагый-һөнәри катнашу принциплары нигезендә белем бирү сыйфатын баяләнүен муниципаль системасын формалаштыру; - мәктәпкәчә яшьтәге балалар, мәктәп һәм балаларга өстәмә белем бирү учреждениеләре укучылары һәм педагогик хезмәткәрләр өчен үткәрелә торган мониторинг чараларын тормышка ашыру; - гомуми белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандартлары таләпләре нигезендә һәркем өчен мөмкин булган сыйфатлы гомуми белем алу гарантияләрен тәмин итү; - яңа белем бирү технологияләрен һәм уку процессын оештыру принципларын гамәлгә кертү; - мөмкинлекләре чикләнгән балалар, инвалид балалар өчен гомуми белем алу өчен шартлар тәмин итү; - мәктәп укучыларына сыйфатлы туклану өчен шартлар тәмин итү; - укучыларда сәламәт яшәү рәвешә күнекмәләрен формалаштыру; - сәләтле балаларны ачыклау, аларга ярдәм итү һәм озатып бару муниципаль системасын камилләштерү; - мәгариф хезмәткәрләренә өзлексез һөнәри үсешә өчен шартлар тудыру; - белем бирү учреждениеләрендә янғын һәм террорчылыкка каршы куркынычсызлыкны тәмин итү; - гомуми белем бирү учреждениеләрендә кадрлар ресурслары белән идарә итү буенча нәтижәсез чыгымнарны һәм сыйныфларның уртача тулылыгын киметү, белем бирү учреждениеләре чөлтәрен оптимальләштерү; - балалар һәм яшьләргә өстәмә белем бирү һәм тәрбия бирүнең муниципаль системасын үстерү; - өстәмә белем һәм тәрбия бирү мөмкинлекләрен киңәйтү; - үткәрелә торган профилактик эшнә сыйфатын күтәрү; - 14 яшьтән алып 18 яшькә кадәр булган яшьләренә үз-үзләрен күрсәтү, социаль үсешә өчен шартлар тудыру.
<p>Программаны тормышка ашыру сроклары</p>	<p>2021-2025 еллар</p>
<p>Ярдәмчә программалар исемлегә</p>	<p>Ярдәмчә программа 1. «Мәктәпкәчә белем бирүне үстерү» Ярдәмчә программа 2. «Гомуми белем бирүне үстерү» Ярдәмчә программа 3. «Өстәмә белем бирүне үстерү» Ярдәмчә программа 4. «Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы мәгариф системасында һөнәри юнәлеш бирү эше» Ярдәмчә программа 5. «Сәләтле балаларга ярдәм итү» Ярдәмчә программа 6. «Белем бирү сыйфатын баяләнү системасын үстерү» Ярдәмчә программа 7. «Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы мәгариф системасының кадрлар потенциалын үстерү»</p>
<p>Еллар һәм чыганаclar буенча бүленеп Программаны финанслау күләме</p>	<p>Программаны финанслауга 2021-2025 елларда 1854058,49 мең сум каралган, шул исәптән еллар буенча: 2021 ел – 335733,16 мең сум 2022 ел – 357352,97 мең сум 2023 ел – 384160,22 мең сум 2024 ел – 387345,72 мең сум 2025 ел – 389466,42 мең сум</p>

	<p>2021-2025 елларга Программаны финанслау күләмнәре Теләче муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 90881,02 мең сум тәшкит итәчәк, шул исәптән еллар буенча:</p> <p>2021 ел – 13939,52 мең сум 2022 ел – 16853,94 мең сум 2023 ел – 4479,32 мең сум 2024 ел – 21153,32 мең сум 2025 ел – 34454,92 мең сум</p> <p>2021-2025 елларга Программаны финанслау күләмнәре Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән 1676217,97 мең сум тәшкит итәчәк, шул исәптән еллар буенча:</p> <p>2021 ел – 305386,14 мең сум 2022 ел – 323711,63 мең сум 2023 ел – 362742,20 мең сум 2024 ел – 347908,20 мең сум 2025 ел – 336469,80 мең сум</p> <p>2021-2025 елларга Программаны финанслау күләмнәре федераль бюджет акчалары исәбеннән 86959,5 мең сум тәшкит итәчәк, шул исәптән еллар буенча:</p> <p>2021 ел – 16407,50 мең сум 2022 ел – 16787,40 мең сум 2023 ел – 16938,70 мең сум 2024 ел – 18284,20 мең сум 2025 ел – 18541,70 мең сум</p> <p>Программаны финанслау күләмнәре фараз характерында һәм чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елы һәм план чоры) Теләче муниципаль районы Советы карары нигезендә аныкланачак</p>
<p>Елларга бүленеп программаның максатларын һәм бурычларын (нәтижеләрен бәяләү индикаторлары) тормышка ашыруның көтелгән ахыргы нәтижеләре</p>	<p>Программа чараларын тулы күләмдә гамәлгә ашыру 2024 елга түбәндәгеләргә житәргә мөмкинлек бирәчәк:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бердәм дәүләт имтиханын тапшырмаган муниципаль гомуми белем бирү оешмаларын тәмамлаучылар өлешен муниципаль гомуми белем бирү оешмаларын тәмамлаучыларның гомуми саныннан 0,1% ка кадәр киметү; - агымдагы елда мәктәпкәчә белем алучы 3 яшьтән алып 7 яшькә кадәрге балалар саны, агымдагы елда мәктәпкәчә белем алучы 3 яшьтән 7 яшькә кадәрге балалар саны һәм агымдагы елда мәктәпкәчә белем алуга чиратта торучы 3 яшьтән 7 яшькә кадәрге балалар саны 100 процентка кадәр арттыру; - белем бирү хезмәткәрләренен (укытучылар, тәрбиячеләр, мәктәпкәчә мәгариф оешмалары хезмәткәрләренен (алга таба - ММО) квалификациясен күтәрүне һәм (яисә) һөнәри эзерлекне узган, мәгариф хезмәткәрләренен (укытучылар, тәрбиячеләр, ММО хезмәткәрләре) гомуми санында, 30 процент дәрәжәсендә өлешен саклап калу; - өстәмә белем белән тәэмин ителгән 5 яшьтән алып 18 яшькә кадәрге балаларның өлешен 75 процентка кадәр арттыру; - дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмаларының гомуми санында укытуның заманча таләпләренә туры килә торган дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмалары өлешен 95 процентка кадәр житкерү; - бер сменада шөгылләнүче дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмаларында укучыларның өлешен, дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмаларында укучыларның гомуми санын, 100 процентын саклап калу;

	<ul style="list-style-type: none"> - физкультура залы булган гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы муниципаль белем бирү оешмаларының гомуми санында гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы муниципаль белем бирү оешмаларының өлешен 89,2 процентка кадәр арттыру; - гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы, биналары авария хәлендә булган яисә капитал ремонт таләп итә торган муниципаль мәгариф оешмаларының гомуми санында 29 процентка кадәр киметү; - гомуми белем бирү оешмаларының педагогик хезмәткәрләренә уртача айлык хезмәт хакының Татарстан Республикасында уртача айлык хезмәт хакына нисбәтен 100 процент дәрәжәсендә саклап калу; - мәктәпкәчә белем бирү муниципаль мәгариф оешмаларының педагогик хезмәткәрләренә уртача айлык хезмәт хакының Татарстан Республикасы гомуми белем бирү оешмаларының уртача айлык хезмәт хакына нисбәтен 100 процент дәрәжәсендә саклап калу; - мәгариф өлкәсендә квалификацияле хезмәткәрләрнең гомуми санында мәгариф өлкәсендә югары квалификацияле хезмәткәрләр санының чагыштырма күләмен 70,5 процентка кадәр арттыру; - югары белем бирү мәгариф оешмаларына яки һөнәри белем бирү оешмаларына чыгарылыш сыйныф профильләренә (Татарстан Республикасы гомуми белем бирү оешмаларында урта гомуми белем бирү программалары) тиешле әзерлек юнәлешенә яисә белгечлек юнәлешенә кәргән гомуми белем бирү оешмаларын тәмамлаучыларның өлешен 75 процентка кадәр арттыру; - кече эшкуарлык субъектларыннан һәм социаль юнәлешле коммерциячел булмаган оешмалардан урнаштырылган сатып алуларның өлешен гомуми еллык күләмнен (ведомство буйсынуындагы оешмаларны исәпкә алып) 15 процентка кадәр арттыру;
--	--

1.1. Программаны тормышка ашыру өлкәсенә гомуми характеристикасы

Гомуми белем Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районында яшәүчеләр өчен сыйфатлы мәктәпкәчә, гомуми һәм өстәмә белем алу өчен нигез булып тора. Аны алга таба яңарту һәм үстерү тулаем мәгариф тармагының нәтижәлеләген тәмин итүгә, Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы гражданның белем бирү ихтыяжларын канәгатьләндерү өчен мөмкинлекләренә булдыруга һәм киңәйтүгә юнәлдерелгән. 7 яшьтән алып 17 яшькә кадәр халыкның гомуми белем алу күләме 100 процент тәшкил итә.

Мәктәпкәчә белем бирү өлкәсендә мәгариф сәясәтенә иң мөһим приоритеты-белем алу мөмкинлеген һәм сыйфатын тәмин итү буенча комплекслы чараларны гамәлгә ашыру. Мәктәпкәчә яшьтәге балаларны урыннар белән тәмин итүдә тиешле учреждениеләр чәлтәре үсешә зур роль уйный, чират юк.

Соңгы елларда «Мәгариф» милли проекты һәм мәгарифне модернизацияләү комплекслы проекты гамәлгә ашыру белән бәйлә рәвештә, Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районында гомуми белем бирүне үстерүгә шактый зур финансы чаралары бүлөп бирелде.

Мәгарифкә чыгымнарны арттыру белем бирү шартларының сизелерлек үзгәрүенә һәм педагогик кадрларның квалификация дәрәжәсен күтәрүгә китерде. Район мәктәпләрендә матди база сизелерлек яхшырды: заманча уку кабинетлары сатып алынды, барлык мәктәпләр дә заманча компьютерлар белән тәмин ителде,

Интернет челтәренә тоташтырылды. Мәгариф учреждениеләрендә куркынычсыз шартлар булдыру, белем бирү учреждениеләренен матди базасын ныгыту буенча зур эш башкарылды.

Гомуми белем бирү шартларына карата заманча таләпләр барлык укучыларга да сәламәтлек саклау һәм куркынычсызлык гарантияләрен тәмин итү, белем бирү процессын заманча уку жиһазлары һәм квалификацияле педагогик кадрлар белән тәмин итү, кулланучыларның яшәү урынына бәйсез рәвештә сыйфатлы белем бирү учреждениеләре санын арттыру күздә тотыла.

«2021-2025 елга Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы мәгарифен үстерү» муниципаль программасы мәгариф өлкәсендәге өстенлекле бурычларны хәл итүгә юнәлдерелгән чаралар комплексыннан гыйбарәт, алар мәгариф эшчәнлегенә структурасында, эчтәлегендә һәм технологияләрендә, мәгариф субъектларының оештыру-хокукий рәвешләрендә һәм финанс-икътисадый механизмнарында үзгәрешләренә чагылдыра һәм түбәндәгеләренә күз алдында тоталар:

- гомуми белем бирүнең инновацион характерын тәмин итү;
- өзлексез белем бирү, профессиональ кадрларны әзерләү һәм янадан әзерләү буенча заманча система булдыру;
- белем бирү сыйфатын бәяләү механизмнарын формалаштыру;
- ачыклык, объективлык, үтә күренмәлелек, ижтимагый-профессиональ катнашу принципнары нигезендә белем бирү сыйфатын бәяләүнең заманча системасын булдыру.

Программа чаралары мәгариф системасы субъектларына кагыла һәм Теләче муниципаль районының бердәм белем бирү һәм мәгълүмати кинчлеген формалаштыруга юнәлдерелгән.

Соңгы биш елда мәктәпләренә санитар-техник торышын яхшырту өчен районның барлык учреждениеләрендә комплекслы капитал һәм агымдагы ремонт эшләре башкарылды. Белем бирү эшчәнлегенә куркынычсыз шартларын, шул исәптән янғын һәм террорчылыкка каршы куркынычсызлыкны тәмин итү бурычы этаплап һәм комплекслы рәвештә хәл ителә.

Федераль дәүләт белем бирү стандартларын тормышка ашыру адекват кире элементдән – белем бирү сыйфатын бәяләү системасыннан башка мөмкин түгел. Белем бирү сыйфатын бәяләү системасын үстерү мөһим бурыч булып тора.

Укучыларны кайнар аш белән тәмин итүне оештыру, белем бирү учреждениеләренә сәламәтлекне саклау технологияләрен куллану буенча алдынгы тәҗрибәне кертү һәм трансляцияләү, уку процессын медицина белән тәмин итү өчен шартлар тудыру, укучыларны физик тәрбияләү һәм массакуләм балалар спортын үстерү проблемаларын комплекслы хәл итүне таләп итә.

Сәләтле балаларга ярдәм итү, аларны үстерү район мәгариф системасының һәм муниципаль район хакимиятенә өстенлекле бурычларыннан берсе булып тора. Ел саен гомуми белем бирү учреждениеләренә эш планында аерым юнәлеш – сәләтле балалар белән фәннәр буенча эш алып барыла. Әлеге эшчәнлекне методик яктан тәмин итү мәсьәләләре турында шулай ук район методик берләшмәләре утырышларында да фикер алышалар. Районда ел саен олимпиадаларда жинүчеләренә һәм призерларны, аларның укытучыларын ата-аналар һәм жәмәгәтчылек вәкилләренә катнашында хөрмәтләү үткәрелә.

Балаларның ижади, интеллектуаль потенциалын үстерүгә, район фәнни-гамәли конференцияләрен оештыру, конкурслар үткәрү дә ярдәм итә. Иң яхшы эшләр Республика күләмендәге конференцияләрдә һәм конкурсларда катнашу өчен тәкъдим ителә.

Мәктәпләрдә яңа мәгълүмати технологияләр киң кулланыла, бу педагоглар һәм укучыларның проектлар өстендә эшләү буенча уртак эшчәнлегенә ярдәм итә (конференцияләрдә катнашу, дәресләргә, класстан тыш чараларга, презентацияләргә методик мәгълүматлар эзерләү, газеталар чыгару).

Заманча инфраструктура булдыру, белем бирү эшчәнлеге практикасына мәгълүмати технологияләр керту, профилактикалау һәм профориентация керту, заманча таләпләр нигезендә гомуми белем бирүнең эчтәлеген һәм структурасын яңарту, мәгариф белән идарә итүдә жәмәгать катнашуын киңәйтү, яңа ыкътисадый механизмнар керту, мәктәпнең тәрбия потенциалын арттыру, педагогик кадрларның квалификациясен арттыру, педагогик һөнәрнең абруен күтәрү, сәләтле балаларны ачыклау һәм аларга ярдәм итү буенча актуаль мәсьәләләрне бары тик программаны тормышка ашыру юлы белән генә хәл итеп була.

Үсеш программасы чаралары Татарстан Республикасы Хөкүмәте, Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы билгеләгән стратегик ориентирларга ирешү өчен нигез бирә, нәтижәле идарә, мәгариф учреждениеләре, дәүләт-ижтимагый идарә һәм үзидарә органнарының, бизнес-берләшмәләрнең һәм социумның уртак эше нигезендә белем бирү процессында катнашучыларның барысы да максатчан эшчәнлегенә ярдәм итәчәк.

"Мәгариф" милли проектын тормышка ашыру кысаларында Теләче муниципаль районында "Заманча мәктәп", "Һәр баланың уңышы", "Балалы гаиләләргә ярдәм итү", "Цифрлы белем бирү мохите", "Киләчәк укытучысы", "Яшь профессионаллар (һөнәри белемнең конкурентлыгын арттыру)", "Социаль активлык" федераль проектлары тормышка ашырыла.

"Заманча мәктәп" төбәк проекты урта мәктәпләрнең матди-техник базасын яңартуны, «Үсеш ноктасы» булдыруны, укытуның яңа ысулларын гамәлгә кертүне, белем бирү программаларын яңартуны үз эченә ала.

"Һәр баланың уңышы" проекты өстәмә белем алуға, профориентациягә һәм талантлы балаларга ярдәм итүгә юнәлдерелгән.

"Балалы гаиләләргә ярдәм итү" проектын тормышка ашыру кысаларында ата-аналарның (законлы вәкилләрнең) балаларга белем һәм тәрбия бирү мәсьәләләре буенча, балаларның ата-аналарына (законлы вәкилләренә) психологик-педагогик, методик һәм консультатив ярдәм күрсәтү исәбенә, шулай ук ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балаларны үз гаиләләренә тәрбиягә алырга теләгән гражданның үз-үзләрен тәмин итүгә булган ихтыяжын канәгатьләндерү күздә тотыла.

«Цифрлы белем бирү мохите» төбәк проекты кысаларында цифрлы белем бирү мохитенең максатчан моделен гамәлгә керту, мәгълүмати тулылануны һәм функциональ мөмкинлекләренә, ачык һәм һәркем өчен мөмкин булган мәгълүмат ресурсларын яңарту каралган. Районның барлык мәктәпләре дә «Интернет»челтәренә югары тизлекле тоташу белән тәмин ителгән.

«Киләчәк укытучысы» төбәк проекты кысаларында район педагоглары квалификацияне күтәрәләр, шул исәптән заманча цифрлы технологияләренә куллану нигезендә, һөнәри ассоциацияләрдә, тәҗрибә һәм иң яхшы практикалар белән уртаклашу программаларында катнашалар.

2 бүлек. Программаны гамәлгә ашыруның төп максатлары һәм бурычлары, ярдәмче программаларны аерып алуны нигезләү, сроклары һәм этаплары, шулай ук максатчан индикаторлар һәм күрсәткечләр

2.1. Программаның максаты

Теләче муниципаль районында белем бирү хезмәтләренең һәркем өчен мөмкин булуын, югары сыйфатлы белем бирүне тәмин итү, халыкның үзгәреш торучы запрослары һәм район үсешенә перспектив бурычлары нигезендә, рухи-әхлакый кыйммәتلәр нигезендә гармонияле үсеш алган һәм социаль җаваплы шәхес тәрбияләү, укучыларның сәламәтлеген ныгыту, белем бирү процессының куркынычсыз шартларын булдыру.

Куелган максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- балаларга мәктәпкәчә, гомуми һәм өстәмә белем бирү системаларында уку-уқыту нәтижеләренең заманча сыйфатына һәм социальләштерү нәтижеләренә ирешүгә юнәлдерелгән уку-уқыту программаларын модернизацияләү;

- мәктәпкәчә белем алу мөмкинлеген тәмин итү;

- ачыклык, объективлык, үтәкүренмәлелек, ижтимагый-һөнәри катнашу принциплары нигезендә белем бирү сыйфатын бәяләүнең муниципаль системасын формалаштыру;

- мәктәпкәчә яшьтәге балалар, мәктәп һәм балаларга өстәмә белем бирү учреждениеләре укучылары һәм педагогик хезмәткәрләр өчен үткәрелә торган мониторинг чараларын тормышка ашыру;

- гомуми белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандартлары таләпләре нигезендә һәркем өчен мөмкин булган сыйфатлы гомуми белем алу гарантияләрен тәмин итү;

- яңа белем бирү технологияләрен һәм уку процессын оештыру принципларын гамәлгә кертү;

- мөмкинлекләре чикләнгән балалар, инвалид балалар өчен гомуми белем алу өчен шартлар тәмин итү;

- мәктәп укучыларына сыйфатлы туклану өчен шартлар тәмин итү;

- укучыларда сәламәт яшәү рәвеше күнекмәләрен формалаштыру;

- сәләтле балаларны ачыклау, аларга ярдәм итү һәм озатып бару муниципаль системасын камилләштерү;

- мәгариф хезмәткәрләренең өзлексез һөнәри үсеш өчен шартлар тудыру;

- белем бирү учреждениеләрендә янгың һәм террорчылыкка каршы куркынычсызлыкны тәмин итү;

- гомуми белем бирү учреждениеләрендә кадрлар ресурслары белән идарә итү буенча нәтижәсез чыгымнарны һәм сыйныфларның уртача тулылыгын киметү, белем бирү учреждениеләре чөлтәрен оптимальләштерү;

- балалар һәм яшьләргә өстәмә белем бирү һәм тәрбия бирүнең муниципаль системасын үстерү;

- өстәмә белем һәм тәрбия бирү мөмкинлекләрен киңәйтү;

- үткәрелә торган профилактик эшнәң сыйфатын күтәрү;

- 14 яшьтән алып 18 яшькә кадәр булган яшьләренәң үз-үзләрен күрсәтү, социаль үсеш өчен шартлар тудыру.

Программаны гамәлгә ашыру срогы: 2021-2025 еллар.

2.2. подпрограммалар бүлеп чыгаруны нигезләү

Теләче муниципаль районының «2020-2025 елларга Теләче муниципаль районы мәгарифен үстерү» муниципаль программасы бурычларын хәл итү өчен

муниципаль программаның ярдәмче программалары системасы формалаштырылган һәм 5 ярдәмче программадан тора.

«Мәктәпкәчә белем бирүне үстерү (инклюзив белем бирүне дә кертеп)» ярдәмче программасы.

Өлеге программа Теләче муниципаль районында сыйфатлы мәктәпкәчә белем бирүне тәэмин итү программасының максатларына ирешүгә юнәлдерелгән. Ярдемче программа кысаларында бурычлар хәл ителә:

- ведомство буйсынуындагы учреждениеләр эшчәнлеген (мәктәпкәчә белем бирүне оештыру буенча хезмәтләр күрсәтүне) тәэмин итү, шул исәптән муниципаль бюджет учреждениеләренә субсидияләр бирү;

- муниципаль мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрендә өстәмә урыннар булдыру;

- ярдәмче программаның чаралар комплексын гамәлгә ашыру түбәндәге күрсәткечләргә ирешүне тәэмин итәчәк:

- мәктәпкәчә мәгариф учреждениеләрендә 2024 елга урын дефицитын бетерү;

- программалар буенча белем алучы мәктәпкәчә мәгариф учреждениеләрендә тәрбияләнүчеләрнең чагыштырма авырлыгы мәктәпкәчә белем бирүнең федераль дөүләт белем бирү стандартларына туры килә торган, мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрендә тәрбияләнүчеләрнең гомуми саны 2025 елга 100 %ка житәчәк.

«Гомуми белем бирү» подпрограммасы район икътисадының инновацион үсеше таләпләренә туры килә торган гомуми белем бирүнең сыйфатын күтәрүгә юнәлдерелгән.

Ярдәмче программа кысаларында бурычлар хәл ителә:

- ведомство буйсынуындагы учреждениеләр эшчәнлеген (гомуми белем бирүне оештыру буенча хезмәтләр күрсәтүне) тәэмин итү, шул исәптән муниципаль бюджет учреждениеләренә субсидияләр бирү;

- заманча мәктәп инфраструктурасын формалаштыруга юнәлдерелгән гомуми белем бирү муниципаль системасын үстерү;

- балалар һәм яшүсмерләрнең сәламәтлеген саклау һәм ныгыту, шулай ук аларда туклану культурасын формалаштыру өчен шартлар тудыру;

- педагогик хезмәткәрләргә социаль ярдәм күрсәтү, укытучы һөнәренен статусын күтәрүгә юнәлдерелгән чараларны үтәү.

«Өстәмә белем бирү» ярдәмче программасы район өстенлекләре нигезендә балаларга һәм яшьләргә өстәмә белем бирү һәм тәрбия бирү муниципаль системасын үстерүгә юнәлдерелгән.

Ярдәмче программа кысаларында бурычлар хәл ителә:

- ведомство буйсынуындагы учреждениеләрнең эшчәнлеген (төрле юнәлештәге өстәмә белем бирүне оештыру буенча хезмәтләр күрсәтүне) тәэмин итү, шул исәптән муниципаль бюджет учреждениеләренә субсидияләр бирү;

- өстәмә белем бирү эчтәлеген модернизацияләү;

- өстәмә белем бирү инфраструктурасын үстерү.

Ярдәмче программаның чаралар комплексын гамәлгә ашыру түбәндәгеләр артуны тәэмин итәчәк:

- өстәмә белем бирү программаларында каралган балалар һәм яшьләрнен гомуми санында 5 яшьтән 18 яшькә кадәр - 2025 елга 75 %ка кадәр;

- олимпиадаларда һәм төрле дәрәжәдәге конкурста катнашучы өстәмә белем бирү программалары буенча белем алучыларның санының чагыштырма авырлыгы, өстәмә белем бирү программалары буенча белем алучыларның гомуми санында - 2025 елга 55%ка кадәр;

- спорт юнәлешендә өстәмә белем бирү программалары колачлаган балалар саны 5 яшьтән 18 яшькә кадәрге һәм аннан өлкәнрәк балалар гомуми санында - 2025 елга 75 % ка кадәр;

«Һөнәри юнәлеш бирү эше» Ярдәмче программасы, региональ базар ихтыяжларын исәпкә алып, район мәгариф системасында һөнәри юнәлеш бирү эше инфраструктурасын формалаштыру аша укучыларның һөнәри билгеләнеше өчен шартлар тудыруга юнәлдерелгән.

Ярдәмче программа кысаларында түбәндәге бурычлар хәл ителә:

- мәгариф системасы учреждениеләре, эш бирүчеләр, ведомство хезмәтләре һәм учреждениеләре, ижтимагый оешмаларның һөнәри юнәлеш бирү эшендә үзара хезмәттәшлеген һәм килештерүне тәмин итәргә; Укучыларның һөнәри билгеләнешен алып бару белән шөгылләнүче учреждениеләр һәм оешмалар инфраструктурасын үстерүгә ярдәм итәргә;

- Татарстан Республикасы Хезмәт базарында ихтыяж булган һөнәрләр (белгечлекләр) буенча һөнәри белем алуға гражданның белем алуға һәм һөнәри эзерлегенә булган ихтыяжларын формалаштыру һәм үстерү өчен шартлар тудырырга;

- гомуми һәм һөнәри белем бирүнең давамчанлыгы, профильле белем бирүне үстерү өлешендә федераль дәүләт белем бирү стандартларын гамәлгә ашыру өчен шартлар тудырырга;

- бердәм һөнәри юнәлеш бирүче мәгълүмати мохитне үстерүне тәмин итәргә;

- белем бирү системасы учреждениеләре практикасына укучыларның һөнәри үзбилгеләнешен тәмин итүнең инновацион технологияләрен кертү.

№ т/б	Күрсәткеч атамасы	2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел
1	2	3	4	5	6	7
1.	Бердәм дәүләт имтиханын тапшырмаган дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмаларын тәмамлаучылар өлеше, дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмаларын тәмамлаучыларның гомуми саны, процент	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
2.	Ата - ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балалар өлеше-барлыгы, шул исәптән туганнарына (тәрбиягә алынган гаиләләргә, уллыкка (кызлыкка), опекага (попечительлеккә) бирелгән, гаилә корылышының башка формалары (гаилә балалар йортлары, патронат гаиләләр) белән колачланган, барлык төрдәге дәүләт (муниципаль) оешмаларда булган балалар өлеше, процент	98,8	98,8	98,8	98,8	98,8
3.	Агымдагы елда мәктәпкәчә белем алучы 3 яшьтән алып 7 яшькә кадәрге балалар санының агымдагы елда мәктәпкәчә белем алучы 3 яшьтән алып 7 яшькә кадәрге балалар санының һәм агымдагы елда мәктәпкәчә белем алуға чиратта торучы 3 яшьтән алып 7 яшькә кадәрге балалар санының нисбәте-процент	100	100	100	100	100

4.	Мәгариф хезмәткәрләренең гомуми санында (уқытучылар, тәрбиячеләр, МББО хезмәткәрләре), квалификацияләрен арттырган һәм (яисә) һөнәри эзерлек үткән (уқытучылар, тәрбиячеләр, МББО хезмәткәрләре) процентлар	40	30	30	30	30
5.	Өстәмә белем белән тәэмин ителгән 5 яшьтән 18 яшькә кадәрге балалар өлеше-процент	60	65	70	73	75
6.	Дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмаларының хәзерге заман таләпләренә туры килә торган өлеше, дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмаларының гомуми саны, процент	92	94	95	95	95
7.	Бер сменада шөгылләнә торган дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмаларында укучыларның гомуми саны Дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмаларында укучыларның өлеше, процент	100	100	100	100	100
8.	Физкультура залы булган гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы дәүләт (муниципаль) белем бирү оешмаларының гомуми санында гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы дәүләт (муниципаль) мәгариф оешмаларының өлеше, процент	89,2	89,2	89,2	89,2	89,2
9.	Биналары авария хәлендә булган яки капитал ремонт таләп иткән гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы дәүләт (муниципаль) белем бирү оешмалары өлеше процент, гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы дәүләт (муниципаль) белем бирү оешмаларының гомуми саны, процент	39	36	33	29	29
10.	Гомуми белем бирү оешмалары педагогик хезмәткәрләренең уртача айлык эш хакын Татарстан Республикасында уртача айлык эш хакына карата нисбәте	100	100	100	100	100
11.	Татарстан Республикасы гомуми белем бирү оешмаларының дәүләт (муниципаль) белем бирү оешмалары педагогик хезмәткәрләренең уртача айлык эш хакына карата уртача айлык хезмәт хакы күләме, процент	100	100	100	100	100
12.	Мәгариф өлкәсендә югары квалификацияле эшчеләр санының чагыштырмача күләме регионда мәгариф өлкәсендә квалификацияле хезмәткәрләренең гомуми санында, процент	54	60	70	70,5	71
13.	Югары белем бирү мәгариф оешмаларына яки һөнәри белем бирү оешмаларына чыгарылып сыйныф профильләренә	50	60	70	73	75

	(Татарстан Республикасы гомуми белем бирү оешмаларында урта гомуми белем бирү программалары) тиешле эзерлек юнәлешенә яки белгечлек буенча кәргән гомуми белем бирү оешмаларын тәмамлаучылар өлеше, процент					
14.	Кече эшкуарлык субъектларыннан һәм социаль юнәлешле коммерциячел булмаган оешмалардан урнаштырылган сатып алуларның гомуми еллык күләменнән (ведомство карамагындагы оешмаларны исәпкә алып), процент	15	15	15	15	15

Ярдәмче программаның чаралар комплексын тормышка ашыру тәэмин итәчәк:

- районның барлык белем бирү учреждениеләренә уку-укыту программаларының яңартылган этәргеч, ул укуның төрле этапларында укучыларның һөнәри үзбилгеләнеше белән бергә дәвамчанлыгын тәэмин итә;

- мәгариф системасында укучыларның һөнәри юнәлеш бирү эше өчен эзерләнган педагогик кадрлар;

- һөнәри юнәлеш бирү эшенә ачык мәгълүмати урыны;

- Укучыларның һөнәри үзбилгеләнеше тәэмин итүдә дәүләт-шәхси партнерлык моделе;

- Теләче муниципаль районында профильле укытуның челтәрле моделе.

«Белем бирү сыйфатын баялау системасын үстерү» ярдәмче программасы карарлар кабул итү өчен мәгариф системасы житәкчеләренә һәм хезмәткәрләренә, шулай ук белем бирү хезмәтләрен кулланучыларның ышанычлы һәм актуаль мәгълүматы белән тәэмин итүгә юнәлдерелгән.

Өлеге ярдәмче программа кысаларында түбәндәге бурычлар хәл ителә:

- белем бирү сыйфатын муниципаль баялау тәэмин итү;

- мәктәпкәчә яшьтәге балалар, мәктәп һәм балаларга өстәмә белем бирү учреждениеләре укучылары һәм педагогик хезмәткәрләр өчен үткәрелә торган мониторинг чараларын тормышка ашыру.

Ярдәмче программаның чаралар комплексын тормышка ашыру тәэмин итәчәк:

- белем бирү сыйфатын баялау системасы кертелгән мәгариф дәрәжәләре санының үсеше 2025 елга 4 дәрәжәгә кадәр;

- жәмәгәтчелек катнашында идарә итүнең коллегияль органнары (ата-аналар, эш бирүчеләр) кертелгән мәгариф учреждениеләренә өлешен арттыру - белем бирү һәм финанс-хужалык эшчәнлегенә стратегик мәсьәләләре буенча карарлар кабул итү вәкаләтләре 2025 елда 100 %ка кадәр.

Ярдәмче программаларны гамәлгә ашыру сроклары программаны гамәлгә ашыру срокларына туры килә, подпрограммалар буенча эшләрнең этаплылыгы бүленми.

2.3. Программаны гамәлгә ашырудан көтелгән нәтиҗәләр

Программаның нәтиҗәлелеген баялау индикатив күрсәткечләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

План күрсәткеченә факттагы күрсәткечкә ирешү Программаны гамәлгә ашыруның нәтиҗәлелеген раслаячак.

«2021-2025 елларга
Татарстан Республикасы
Теләче муниципаль районы
мәгарифен үстерү»
муниципаль программасына
1 номерлы кушымта

**Ярдәмче программа
«Мәктәпкәчә белем бирүне үстерү»**

Ярдәмче программа атамасы	Мәктәпкәчә белем бирүне үстерү (алга таба - Ярдәмче программа)
Ярдәмче программаны төп эшләүчеләр	МКУ «Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты мәгариф бүлеге» (алга таба - Мәгариф бүлеге)
Ярдәмче программаның максаты	Мәктәпкәчә белем бирү программаларының һәм мәктәпкәчә белем бирү оешмаларының белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыру шартларының норматив таләпләргә һәм социаль өметләргә туры килү-килмәү дәрәжәсен ачыклау
Ярдәмче программаның бурычлары	<ol style="list-style-type: none"> 1. Балаларның төрле яклап үсешен тәмин итә торган сыйфатлы белем алуда халыкның ихтыяжын тулы канәгатьләндерү, уку-укыту эшчәнлегенә алшартларын формалаштыру. 2. Мәктәпкәчә белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандартларын кертү шартларында күчүчәнлек принцибын гамәлгә ашыру. 3. Баланың физик һәм психик сәламәтлеген саклап калу һәм ныгытуга хокуклары гарантияләрен тәмин итү, мәктәпкәчә белем бирүнең мобиль, вариатив системасы шартларында үсеш бозуларга коррекция ясау. 4. Мәктәпкәчә белем бирүнең педагогик хезмәткәрләренә аларның ижади һәм шәхси үзенчәлекләрен гамәлгә ашыруда фәнни-методик, мәгълүмати ярдәм
Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары	2021-2025 еллар
Еллар һәм чыганаclar буенча бүленеп, Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре	<p>2021-2025 елларда Ярдәмче программаны финанслауга барлыгы 433308,35 мең сум каралган, шул исәптән еллар буенча:</p> <p>2021 ел – 84692,73 мең сум 2022 ел – 85428,26 мең сум 2023 ел – 86729,12 мең сум 2024 ел – 87729,12 мең сум 2025 ел – 88729,12 мең сум</p> <p>2021-2025 елларга Программаны финанслау күләмнәре Теләче муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 5669,93 мең сум тәшkil итәчәк, шул исәптән еллар буенча:</p> <p>2021 ел – 2845,5 мең сум 2022 ел – 2824,43 мең сум 2023 ел – 0,00 мең сум 2024 ел – 0,00 мең сум 2025 ел – 0,00 мең сум</p>

	<p>2021-2025 елларга Программаны финанслау күләмнәре Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән 427638,42 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:</p> <p>2021 ел – 81847,23 мең сум 2022 ел – 82603,83 мең сум 2023 ел – 86729,12 мең сум 2024 ел – 87729,12 мең сум 2025 ел – 88729,12 мең сум</p> <p>2021-2025 елларга Программаны финанслау күләмнәре федераль бюджет акчалары исәбеннән 0,00 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:</p> <p>2021 ел – 0,00 мең сум 2022 ел – 0,00 мең сум 2023 ел – 0,00 мең сум 2024 ел – 0,00 мең сум 2025 ел – 0,00 мең сум</p> <p>Программаны финанслау күләмнәре фараз характерында һәм чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елы һәм план чоры) Теләче муниципаль районы Советы карары нигезендә аныкланачак</p>
<p>Ярдәмче программаның максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән ахыргы нәтижеләре (нәтижеләрне бәяләү индикаторлары)</p>	<p>2025 елга ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру түбәндәгеләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк:</p> <ul style="list-style-type: none"> - педагогик белем булган мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының педагогик хезмәткәрләре санының чагыштырма авырлыгын мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының педагогик хезмәткәрләренә гомуми санында 100 процентка кадәр арттыру; - программалар буенча белем алучы мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында тәрбияләнүчеләренә чагыштырма авырлыгын мәктәпкәчә белем бирү стандартлары таләпләренә туры килә торган таләпләргә, мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында тәрбияләнүчеләренә гомуми санында 100 процентка кадәр арттыру; - мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының квалификациясен күтәрү һәм (яисә) һөнәри яңадан эзерлек узган педагогик хезмәткәрләре санының чагыштырма авырлыгын саклау, мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының педагогик хезмәткәрләренә гомуми санында 99 процент дәрәжәсендә;

1. Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сферасының гомуми характеристикасы, төп проблемаларны тасвирлау һәм аларны хәл итү юллары

Әлеге ярдәмче программаның эшчәнлек өлкәсе Теләче муниципаль районы территориясендә урнашкан муниципаль мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре системасын үз эченә ала һәм мәктәпкәчә белем бирү өлкәсендә мәгариф сәясәтен гамәлгә ашыру чараларын билгели. Бүгенге көндә районда 14 мәктәпкәчә белем бирү оешмасы һәм мәктәпкәчә белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы гомуми белем бирү учреждениеләрендә 2 мәктәпкәчә белем бирү төркеме эшләп килә. Төркемнәренә комплектау «Электрон балалар бакчасы» АИС республика программасы нигезендә «Балаларны балалар бакчаларына күчерү һәм исәпкә кую» административ регламенты нигезендә башкарыла.

Мәктәпкәчә белем бирүнең һәркем өчен мөмкин булуы комплекслы программа-максатчан якин килү нигезендә гамәлгә ашырыла торган муниципаль белем бирү сәясәтенә өстенлекле юнәлеш булып тора. Балаларны ике дүлэт теленә өйрәтү буенча инновацион технологияләренә нәтижәле гамәлгә кертү өчен, МБММУ Теләче № 2 балалар бакчасы базасында база майданчыгы булдырылды.

Мәгариф системасы барлык этаптарда да мәктәпкәчә белем бирү системасын карап тоту, укыту (уқыту) методлары һәм технологияләре өлешендә инновацион эшчәнлек өчен кирәк булган күнекмәләрен һәм компетенцияләрен формалаштыруга һәм үстерүгә юнәлдереләчәк. Балаларның ижатка сәләтләрен иртә ачуну, мәгълүматны критик кабул итү күнекмәләрен, стандарт булмаган карарларга сәләтле, креативлык, уйлап табучанлык, командада эшли белү сәләте һәм аларны мәктәпкә эзәрләү максатларында үстерү. Мәктәпкәчә белем бирүнең сыйфатын тәмин итү өчен мәктәпкәчә белем бирүнең төп гомуми белем бирү программасын гамәлгә ашыручы мәктәпкәчә белем бирү оешмалары мөдирләренең дә, тәрбиячеләренең дә һөнәри дәрәжәсе мөһим. Нәкъ менә шуна күрә мәктәпкәчә белем бирү хезмәткәрләренең квалификациясен күтәрү игътибар үзәгендә тора.

Хәзерге вакытта мәктәпкәчә белем бирү өлкәсендә хәл ителергә тиешле түбәндәге мәсьәләләр саклана:

- балалар бакчаларын тиешенчә жиһазландырмау,
- матди-техник базаның искерүе,
- кайбер мәктәпкәчә учреждениеләрдә укыту-методик базаның лаеклы дәрәжәсен тәмин итү мөмкинлеген булмау,
- һәр педагогга һәм административ-хужалык персоналына компьютерлар булмау.

Ярдәмче программаны тормышка ашыру нәтижәсендә көтелә:

1. Өстәмә һөнәри белемнең мәктәпкәчә мәгариф оешмалары хезмәткәрләренә бирү өчен шартлар тәмин итү.

2. Мәктәпкәчә мәгариф оешмалары хезмәткәрләре өчен квалификация күтәрүнең персональләштерелгән моделен кергү.

Максатчан күрсәткечләргә ирешү өчен проблемалы мәсьәләләр туганда әлегә Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруны регламентлаучы норматив-хокукый актларга үзгәрешләр кертергә мөмкин.

2. Ярдәмче программаның төп максатлары, бурычлары, соңгы нәтижәләрен, аны гамәлгә ашыру срокларын һәм этапларын тасвирлау

Ярдәмче программаның максаты: мәктәпкәчә белем бирү программаларының һәм мәктәпкәчә белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыру шартларының норматив таләпләргә һәм социаль өметләргә туры килүен ачыклау.

Максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итәргә кирәк:

1. Балаларның төрле яклап үсешен тәмин итә торган сыйфатлы белем алуда халыкның ихтыяжын тулы канәгатьләндерү, уку-уқыту эшчәнлегенә алшартларын формалаштыру.

2. Мәктәпкәчә белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандартларын кергү шартларында күчүчәнлек принцибын гамәлгә ашыру.

3. Баланың физик һәм психик сәламәтлеген саклап калу һәм ныгытуга хокуклары гарантияләрен тәмин итү, мәктәпкәчә белем бирүнең мобиль, вариатив системасы шартларында үсеш бозуларга коррекция ясау.

4.4. Мәктәпкәчә белем бирү педагогик хезмәткәрләренә аларның ижади һәм шәхси үз-үзләрен тормышка ашыруда фәнни-методик, мәгълүмати ярдәм күрсәтү.

Ярдәмче программаның төп чаралары характеристикасы:

1. Мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында балаларны рухи-әхлакый яктан үстерү һәм тәрбияләү, тәрбияләнүчеләрен физик һәм психологик сәламәтлеген саклауны һәм ныгытуны гарантияли торган, тәрбияләнүчеләргә һәм педагогик хезмәткәрләргә карата уңайлы булган югары сыйфатлы мәктәпкәчә белем бирү оешмаларын физкультура жиһазлары белән тәмин итү, мәктәпкәчә белем бирү

оешмаларында искергән жиһазларны алыштыру кебек фәнни-киңлек мохите булдырылырга тиеш.

2. Мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының интерактив такталарын тулыландыру.

Шуңа бәйле рәвештә, мәктәпкәчә яшьтә үк уку материалын өйрәнгәндә һәм тәрбия чаралары үткәргәндә интерактив хезмәттәшлек оештыру юлы белән мәгълүмати-белем бирү ресурслары белән эшләү нигезләрен салу максатка ярашлы.

3. "Мәктәпкәчә белем бирүнең төп гомуми белем бирү программасын гамәлгә ашыручы мәгариф учреждениеләренә балаларны исәпкә кую һәм күчерү" хезмәте күрсәтүне электрон рәвештә тәмин итү өчен "Электрон балалар бакчасы" автоматлаштырылган мәгълүмат системасында эшләү өчен мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында исәпләү һәм оештыру техникасы паркын яңарту.

4. Мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында федераль дәүләт белем бирү стандартларын гамәлгә ашыру.

5. Мәктәпкәчә белем бирүнең муниципаль системасын модернизацияләү (мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында катнаш яисә компенсацияләү юнәлешендәге төркемнәр төзү).

Хәзерге вакытта безнең илдә сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән балалар өчен белем бирү хезмәтләре базары бик чикле. Инвалид балаларны уку туны традицион формасы булып махсус (коррекцияле) белем бирү учреждениеләре кала. Мәктәпкәчә яшьтәге балаларга инклюзив тәрбия бирү мәсьәләсе аеруча кискен тора. Бу мәктәпкәчә белем бирү системасында урыннарга кытлык, түбән социаль культура һәм үсештә үзенчәлекләре булган кешеләргә карата халыкның түземлеге белән бәйле. Димәк, сәламәтлек мөмкинлекләре үзгә булган баланың белем бирү учреждениесенә керүе педагоглар, ата-аналар, мәгариф һәм социаль яклау идарәсе хезмәткәрләренә уртак тырышлыгына нигезләнәргә тиеш.

Мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында катнаш яки компенсацияләүче төркем булдыруга юнәлтелгән чараларны тормышка ашыру үз эченә ала:

- сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән балалар мониторингы,
- сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән балалар белән эшләү өчен кадрларны укуту,
- мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында катнаш яки компенсацияләүче төркемнәр.

6. Мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында милли белем бирүне популярлаштыру

Мәктәпкәчә оешмаларда Татарстан Республикасы дәүләт телләрен укуту, укуту-методик комплекслар, төрле сүзлекләр, электрон дәрәслекләр төзү һәм бастыру, шулай ук югары квалификацияле белгечләр әзерләү, Россия Федерациясе мәгариф системасының заманча таләпләре нигезендә педагогик кадрларның квалификациясен күтәрү һәм яңадан әзерләү кебек мөһим проблемаларны хәл итү зарур.

Чараларның төп максаты-шартлар тудыру:

татар теленә, әдәбиятының, туган телнең, туган телнең, әдәбиятның мөмкинлекләрен саклау, өйрәнү һәм үстерү;

мәктәпкәчә белем бирү оешмаларын, мәктәпләрне, урта һөнәри белем бирү учреждениесен үз эченә алган татар телен һәм әдәбиятын уку туны бербөтен системасы өчен;

педагогларның һөнәри квалификациясен күтәрү курсларын оештыру һәм яңа укуту-методик комплектларны апробацияләү.

Шуңа бәйле рәвештә төп бурычлар булып торалар:

ярдәмче программаның максатларын уңышлы гамәлгә ашыру өчен оештыру механизмнарын булдыру;

телләрне һәм әдәбиятны укыту методикасын камилләштерү;
татар милли компоненты булган кәгазь һәм электрон форматта практик юнәлешле укыту-методик комплексларны эшләү, чыгару һәм гамәлгә кертү;
этномәдәни компонентлы аудио - һәм видеоматериаллар, электрон мәгариф ресурсларын булдыру һәм гамәлгә кертү;
яңа методика һәм эшләнмәләр белән танышу максатыннан педагогларның һөнәри компетентлыгын арттыру;
Көтелгән нәтижәләр:
татар телен (әдәбиятын) популярлаштыру һәм тарату;
мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрендә тәрбияләнүчеләрнең тел культурасын күтәрү өчен фәнни-методик һәм белем бирү шартларын булдыру;
педагогларның һөнәри компетентлыгын арттыру һәм әзерләү;
татар теленең Россия һәм дөнья социомәдәни киндәгендә йогынтысын һәм үтемлелеген киңәйтү.

7. Балаларны рус теленә өйрәтү

Бүгенге көндә Татарстан Республикасында мәктәпкәчә яшьтәге ике дәүләт телен укыту мәктәпкәчә белем бирү өлкәсендә фикер алышына торган актуаль мәсьәләләрнең берсе булып тора. Татар телле мәктәпкәчә яшьтәге балалар өчен рус телен өйрәтүнең төп максаты-тел сәләтен үстерү, рус теле белән рус халкының мәдәнияте белән аралашу чарасы буларак танышу. Балаларны рус теленә жәлеп итү, аларны мәктәптә белү процессын күпкә жиңеләйтә, димәк, программа материалын тизрәк үзләштерүгә ярдәм итә.

Балаларны рус теленә өйрәтү эшен планлаштырып, тәрбияче рус-татар икетеллелек үзенчәлеген, төркемдәге, гаиләләрдәге сөйләшүне, рус теленең ни дәрәжәдә аңлавын исәпкә алырга тиеш. Рус телендә сөйләшүче балаларны өйрәтү өчен тәрбияче иң беренче чиратта үзе дә рус телендә дәрәжә итеп сөйләшсәргә тиеш. Татар телендә аңлатманы бары тик беренче дәрәжәләрдә генә кулланырга, ә алга таба аралашу күбесенчә рус телендә алып барырга кирәк.

Федераль дәүләт белем бирү стандартлары ата-аналарны тәрбия-белем бирү процессына жәлеп итү кирәклеген күрсәтә. Гаилә баланың рус телен үзләштерүендә мөһим роль уйный.

Чараның төп максаты:

- районда тел сәясәтен норматив хокукый тәэмин итүне камилләштерү;
- Татарстан Республикасы дәүләт телләре буларак татар һәм рус телләренен паритет эшчәнлегенә ярдәм итү;
- районда рус телен һәм рус телендә укытуның бөтен системасын үстерү;
- Теләче муниципаль районында яшәүче халыкларның телләрен саклау һәм үстерү;
- социаль статусны күтәрү, районда дәүләт телләрен һәм башка телләрен популярлаштыру.

Шуңа бәйле рәвештә төп бурычлар булып торалар:

- ярдәмче программаның максатын уңышлы гамәлгә ашыру өчен оештыру механизмнарын булдыру;
- телләрне укыту методикасын камилләштерү;
- рус милли компоненты булган кәгазь һәм электрон форматта гамәли-юнәлешле укыту-методик комплексларын эшләү, бастыру һәм гамәлгә кертү;
- этномәдәни компонентлы аудио- һәм видеоматериаллар һәм электрон белем бирү ресурсларын булдыру һәм гамәлгә кертү;
- яңа методика һәм эшләнмәләр белән танышу максатыннан, педагогларның һөнәри компетентлыгын арттыру;

Көтелгән нәтижәләр:

- укыту-методик базаны ныгыту;
- укытуда ИКТ керту;
- кадрлар составы һәм дәүләт телләрен укыту сыйфатын яхшырту;
- укытуда дэвамчанлыкны саклап калу, УМК дәрес сайлау;
- яңа стандартларга күчкәндә авторлык программалары булдыру.
- татар һәм рус телләренә, шулай ук районның башка халыкларының телләренә оптималь эшләвен һәм үсешен тәмин итә торган чаралар системасын булдыру.

3. Ресурслар белән тәмин итүне жайга салу ярдәмче программасы

2021-2025 елларда Ярдәмче программаны финанслауга барлыгы 433308,35 мең сум каралган, шул исәптән еллар буенча:

2021 ел – 84692,73 мең сум

2022 ел – 85428,26 мең сум

2023 ел – 86729,12 мең сум

2024 ел – 87729,12 мең сум

2025 ел – 88729,12 мең сум

2021-2025 елларга Программаны финанслау күләмнәре Теләче муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 5669,93 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:

2021 ел – 2845,5 мең сум

2022 ел – 2824,43 мең сум

2023 ел – 0,00 мең сум

2024 ел – 0,00 мең сум

2025 ел – 0,00 мең сум

2021-2025 елларга Программаны финанслау күләмнәре Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән 427638,42 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:

2021 ел – 81847,23 мең сум

2022 ел – 82603,83 мең сум

2023 ел – 86729,12 мең сум

2024 ел – 87729,12 мең сум

2025 ел – 88729,12 мең сум

2021-2025 елларга Программаны финанслау күләмнәре федераль бюджет акчалары исәбеннән 0,00 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:

2021 ел – 0,00 мең сум

2022 ел – 0,00 мең сум

2023 ел – 0,00 мең сум

2024 ел – 0,00 мең сум

2025 ел – 0,00 мең сум

Программаны финанслау күләмнәре фараз характерында һәм чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елы һәм план чоры) Теләче муниципаль районы Советы карары нигезендә аныкланачак

4. Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру механизмы

Ярдәмче программаның төп чараларын, шул исәптән «Россия Федерациясендә мәгариф турында» Федераль законны тормышка ашыру максатында, норматив-хокукый актларны эшләү һәм раслау планлаштырыла.

5. Социаль-икътисадый нәтижелелекне бәяләү ярдәмче программасы

Ярдәмче программаның нәтижелелеген бәяләү киләсе таблицада тәкъдим ителгән индикатив күрсәткечләр нигезендә гамәлгә ашырыла:

№ т/б	Күрсәткеч атамасы	Үлчәү берәмлекләре	2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел
1	2	3	4	5	6		
1.	3-7 яшьләрдәге балалар санының мәктәпкәчә белем бирү хезмәтләрен алу мөмкинлегенә бирелгән 3-7 яшьләрдәге балалар санына карата, 5-7 яшьләрдәге балалар санына мәктәптә белем алучы 5-7 яшьләрдәге балалар санына карата мөнәсәбәт	%	100	100	100	100	100
2.	Педагогик белем булган мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының педагогик хезмәткәрләре санының чагыштырма авырлыгы мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының педагогик хезмәткәрләренә гомуми санында	%	100	100	100	100	100
3.	Мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының квалификациясен күтәрү һәм (яисә) һөнәри яңадан әзерләү узган педагогик хезмәткәрләре санының чагыштырма авырлыгы мәктәпкәчә мәгариф оешмаларының педагогик хезмәткәрләренә гомуми санында	%	100	100	100	100	100
4.	Программа буенча белем алучы мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында тәрбияләнүчеләрнең чагыштырма авырлыгы мәктәпкәчә белем бирү стандартлары таләпләренә туры килә торган, мәктәпкәчә белем бирү оешмаларында тәрбияләнүчеләрнең гомуми санында	%	100	100	100	100	100

План буенча күрсәткечләрнең факттагы әһәмиятенә ирешү Ярдемче программаны гамәлгә ашыруның нәтижелелегенә турында дәлилләячәк.

«2021-2025 елларга
Татарстан Республикасы
Теләче муниципаль районы
мәгарифен үстерү»
муниципаль программасына
2 номерлы кушымта

**Ярдәмче программа
«Гомуми белем бирүне үстерү»**

Ярдәмче программа атамасы	Гомуми белем бирүне үстерү
Ярдәмче программаны төп эшләүчеләр	МКУ «Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты мәгариф бүлеге» (алга таба - Мәгариф бүлеге)
Ярдәмче программаның максаты	Гомуми белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандартларын кертү һәм гамәлгә ашыру шартларында гомуми белем бирүнең заманча сыйфатына ирешү
Ярдәмче программаның бурычлары	<p>1. Федераль дәүләт белем бирү стандартлары таләпләре нигезендә белем бирү процессын жиһазлауга һәм тәмин итүгә карата таләпләрне гамәлгә ашыру өчен шартларны камилләштерергә.</p> <p>2. Инновацион белем бирү бурычларын хәл итү өчен мәгариф бүлеге белгечләренең һәм методистларының, мәгариф оешмалары житәкчеләренең, педагогик хезмәткәрләренең квалификациясен күтәрү эшен дәвам итәргә.</p> <p>3. Белем алуучыларның индивидуаль белем бирү ихтыяжларын гамәлгә ашыруга юнәлдерелгән мәгариф учреждениеләренең дәрестән тыш эшчәнлегенең вариатив рәвешләрен үстерергә</p>
Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары	2021-2025 еллар
Еллар һәм чыганаclar буенча бүленеп, Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре	<p>2021-2025 елларда Ярдәмче программаны финанслауга барлыгы 1291322,32 мең сум каралган:</p> <p>2021 ел – 227543,25 мең сум</p> <p>2022 ел – 243582,67 мең сум</p> <p>2023 ел – 271834,90 мең сум</p> <p>2024 ел – 273620,40 мең сум</p> <p>2025 ел – 274741,10 мең сум</p> <p>2021-2025 елларга Татарстан Республикасы дәүләт программаларын финанслау күләмнәре Теләче муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 79308,67 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:</p> <p>2021 ел – 10819,82 мең сум</p> <p>2022 ел – 10833,29 мең сум</p> <p>2023 ел – 3735,32 мең сум</p> <p>2024 ел – 20309,32 мең сум</p> <p>2025 ел – 33610,92 мең сум</p> <p>2021-2025 елларга Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән дәүләт программасын финанслау күләмнәре 1125054,15 мең сум, шул исәптән еллар буенча:</p> <p>2021 ел – 200315,93 мең сум</p>

	<p>2022 ел – 215961,98 мең сум 2023 ел – 251160,88 мең сум 2024 ел – 235026,88 мең сум 2025 ел – 222588,48 мең сум 2021-2025 елларга федераль бюджет акчалары исәбеннән дәүләт программасын финанслау күләмнәре 86959,50 мең сум, шул исәптән еллар буенча: 2021 ел – 16407,50 мең сум 2022 ел – 16787,40 мең сум 2023 ел – 16938,70 мең сум 2024 ел – 18284,20 мең сум 2025 ел – 18541,70 мең сум Программаны финанслау күләмнәре фараз характерында һәм чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елы һәм план чоры) Теләче муниципаль районы Советы карары нигезендә аныкланачак</p>
<p>Ярдәмче программаның максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән ахыргы нәтижеләре (Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру нәтижеләрен бәяләү индикаторлары)</p>	<p>Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру 2025 елга түбәндәгеләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк: 1. Төп гомуми белем бирүнең яңа федераль дәүләт белем бирү стандарты нигезендә белем алучы гомуми белем бирү оешмалары укучыларының чагыштырма авырлыгын 100 процентка кадәр арттыру; гомуми белем бирү оешмалары укытучыларының гомуми санында 30 яшькә кадәрге укытучылар санының чагыштырма күләмен 30 процентка кадәр арттыру; гомуми белем бирү программалары буенча өйдә дистанцион белем бирү технологияләрен кулланып белем алучы инвалид балалар санының чагыштырма авырлыгын 100 процент дәрәжәсендә саклап калу; сонгы өч ел дәвамында балаларның гомуми белем бирү оешмалары житәкчеләренең гомуми санының 33 процент дәрәжәсендә квалификациясен күтәрү яисә һөнәри янадан эзерләү узган дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмалары житәкчеләренең саны; гомуми белем бирү программалары буенча олимпиадаларда һәм конкурсларда катнашучы укучылар санының чагыштырма авырлыгын 45% ка кадәр арттыру; гомуми белем программалары буенча укучыларның гомуми санын 45% ка кадәр арттыру; математика буенча уртача балл белән дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмаларында бердәм дәүләт имтиханы (алга таба - БДИ) нәтижеләре; рус теле буенча уртача балл белән дәүләт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмаларында БДИ нәтижеләре 75 баллга кадәр; 2024 елга районда гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы мәгариф оешмаларының гомуми санында база белем бирү оешмаларының өлешен 90 процентка кадәр арттыру; 10-11 сыйныф укучыларының өлкән дәрәжәсендә профильле белем алу санын 50 процентка кадәр арттыру; 9 сыйныф укучыларын профильдә белемәңә жәлеп итүне 100 процент дәрәжәсендә саклап калу; федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә квалификация күтәрүне һәм (яки) һөнәри янадан эзерләүне узган гомуми белем бирү оешмалары житәкчеләре һәм педагогик хезмәткәрләренең гомуми санын 100 процентка кадәр арттыру; гомуми белем бирү база мәктәбенең Башка белем бирү учреждениеләре белән үзара хезмәттәшлеге чөлтәрен билгеләү; иң көчле база мәктәпләренең оптималь санын һәръяклы рейтинг системасы аша билгеләү. 2. Кадрлар сәясәтен гамәлгә ашыруга яңа алымнарны гамәлгә ашырырга:</p>

	<p>a) квалификация күтөрү курсларын үз вакытында һәм сыйфатлы үтү мәсьәләләрендә педагогларга карата таләпләрне арттыру;</p> <p>b) район мәгариф учреждениеләрендә яшь белгечләрне жәлеп итү һәм беркетү (күрсәткечкә юнәлеш: 30% - педагогик бергәлектә 30 яшькә кадәрге педагоглар өлеше).</p> <p>3. Районда белем бирүнең сыйфатын күтөрүгә ярдәм итә торган нәтижәле методик хезмәт моделен барлык этапларда: мәктәпкәчә, мәктәп, өстәмә этапларда формалаштырырга.</p> <p>4. Уку процессында барлык МУ да булган белем бирү интерактив чараларынан ФГОСның хәзерге таләпләре һәм мөмкинлекләре дәрәжәсендә максимал ь файдалану проблемасын хәл итү аша уку тууның сыйфатын күтөрү (интерактив такталар, мобиль класслар, яна дәрәсләкләргә электрон кушымталар).</p> <p>5. Дәүләт йомгаклау аттестациясенә кертелгән 9, 11 сыйныфларның барлык чыгарылыш укучылары тарафыннан 100 процент аттестатлар алуны һәм барлык фәннәр буенча нәтижәләренәң уңай динамикасын тәмин итәргә.</p> <p>6. Укучыларны уку ту предметлары буенча олимпиадаларда катнашуга әзерләү буенча максатчан эш алып барырга.</p> <p>7. Мәгарифнең муниципаль системасын үстөрүгә ярдәм итә торган мәгариф проектларында һәм төрле дәрәжәдәге программаларда районның актив катнашуын тәмин итәргә</p>
--	--

1. Гомуми белем бирү өлкәсенә характеристика, төп проблемаларны һәм үсеш фаразын тасвирлау

2022-2023 уку елында Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районында 11 гомуми белем бирү учреждениесе эшли, аларда 1350 укучы белем ала.

Алардан:

- башлангыч - база мәктәпләренәң 8 филиалы (57 укучы);
- төп - 5 (96 укучы);
- урта - 9 (1197 укучы).

Сыйныфларның уртача тулылыгы - 8 кеше.

Белем алу формалары: көндезге.

Теләче муниципаль районы мәгариф системасында төп чаралар гомуми белем бирү учреждениеләре чөлтәре ресурсларынан файдалануны рационализацияләү исәбенә сыйфатлы белем алуны тәмин итүгә, укучыларның белем алу ихтыяжларын канәгәтләндерү өчен матди-техник, финанс, кадрлар, идарә шартлары булдыруга юнәлдерелгән.

Хәзерге вакытта балаларга гомуми белем бирү өлкәсендә хәл итәсе проблемалар кискенләште, шул исәптән:

- 1) белем бирү нәтижәләре сыйфатында иң һәм иң уңышлы гомуми белем бирү оешмалары арасында аерма;
- 2) педагогик кадрлар составын һәм компетенцияләрен яңарту темпларының түбән булуы.

Барлык укучылар һәм гомуми белем бирү оешмалары житәкчеләре шәхси ноутбуклар алдылар, "Интернет" чөлтәренә чыбыксыз керү нокталары урнаштырылды, районның гомуми белем бирү мәктәпләре укучылары Интернет чөлтәрендәге педагогик берләшмәләрдә катнаша.

Сәламәтлеге буенча мөмкинлекләре булмаган балалар өчен вакытлыча яки даими рәвештә белем бирү оешмасына керү мөмкинлеге булмаган балалар өйдә

укулар оештырылган.

Чаралар комплексы ярдәмендә үзгәрешләр түбәндәге юнәлешләрдә булачак:

белем бирүнең эчтәлеген һәм методларын, укучыларның кызыксынуын һәм активлыгын үстерүгә, индивидуаль уку планнары нигезендә профильле уку туны тулы кыйммәтле системасын формалаштыруга басым ясап, сыйфатлы үзгәртү;

гомуми белем бирү системасы кадрлары эшчәнлегенә нәтижеләленгән ярдәм итүче механизмнарны үстерү, гомуми белем бирүне оештыруга эшкә югары уку йортларын тәмамлаучыларны һәм талантлы белгечләренә жәлеп итү, районның педагогик составын яшәртү, педагогик һәм житәкче кадрларның һөнәри дәрәжәсен арттыру.

Мәгариф өлкәсендәге стратегик максат-икътисадның инновацион үсеш таләпләренә, жәмгыятьнең һәм һәр гражданның заманча ихтыяжларына туры килә торган сыйфатлы белем алу мөмкинлеген арттыру. Бу максатны тормышка ашыру түбәндәге өстенлекле бурычларны хәл итүне күздә тотат.

1. База белеменә инновацион характерын тәмин итү;

2. Профессиональ кадрларны өзлексез уку туны, эзерләүнең һәм яңадан эзерләүнең заманча системасын булдыру.

2. Ярдәмче программаның төп максатлары, бурычлары һәм чаралары, соңгы нәтижеләренә, аны гамәлгә ашыру срокларын һәм этапларын тасвирлау

Ярдәмче программаның максаты-гомуми белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандартларын кертү һәм гамәлгә ашыру шартларында гомуми белем бирүнең заманча сыйфатына ирешү, ярдәмче программаның бурычлары булып тора:

1. Федераль дәүләт белем бирү стандартлары таләпләренә нигезендә белем бирү процессын жиһазлауга һәм тәмин итүгә карата таләпләренә гамәлгә ашыру өчен шартларны камилләштерергә.

2. Мәгариф белән идарә итүнең белгечләренә һәм методистларының, мәгариф учреждениеләренә житәкчеләренә, педагогик хезмәткәрләренә квалификациясен күтәрү эшен инновация белем бирү бурычларын хәл итү өчен дөвам итәргә.

3. Белем алучыларның индивидуаль белем бирү ихтыяжларын гамәлгә ашыруга юнәлдерелгән мәгариф учреждениеләренә дәрестән тыш эшчәнлегенә вариатив рәвешләрен үстерергә.

Ярдәмче программаның төп чаралары характеристикасы:

1. Гомуми белем бирү оешмаларын заманча жиһазлар һәм кабинетлар белән тәмин итү, автобуслар сатып алу.

Гомуми белем бирү оешмаларын жиһазлар һәм заманча кабинетлар белән тәмин итү нигезендә ФДББС ята, алар нигезендә гомуми белем бирү оешмалары житәкчеләренә һәм укучыларының квалификациясен күтәрү һәм һөнәри эзерлек кысаларында белем бирү оешмалары өчен таләп ителә торган жиһазларның (уку, уку-житештерү, компьютер, мәктәп ашханәләренә һ.б.), транспорт чаралары, дәреслекләр һәм кеше курсларының кирәкле санын һәм бәясен билгеләү билгеләнә.

2. Табигый фәннәр кабинетларының барысын да жиһазландыру.

Укучыларда табигый-фәнни объектларны һәм күренешләренә өйрәнү буенча гамәли эш күнекмәләрен формалаштыру гомуми белем бирү мәктәпләренә барлык предмет кабинетларын заманча табигый-фәнни лабораторияләр комплектлары белән жиһазландыру зарурлыгына бәйле.

3. Профильле уку туны кертү.

Югары сыйныф укучыларын профильле уку планнары нигезендә һөнәри эшчәнлеккә максатчан эзерләү гамәлгә ашырыла. Социаль-икътисади, физика-

математика, социаль-гуманитар, филология, мэгълумати-технологик профильлэргэ ихтыяж аеруча зур.

4. "Мэгариф" милли проектын гамэлгэ ашыру.

5. Федераль дэүлэт белем бирү стандартларын гамэлгэ ашыру

Гомуми белем бирү эттөлеген янартуның һәм аны алу шартларын модернизациялэүнең төп механизмы БГБ, ТГБ, УГБ яна федераль дэүлэт белем бирү стандартларын кертү булачак.

Яна федераль дэүлэт белем бирү стандартларының төп өлеше булып башлангыч, төп, урта гомуми белем бирү программаларын үзлэштерү нәтижэләренә карата таләпләр тора. Яна федераль дэүлэт белем бирү стандартлары белем бирү нәтижэләре турындагы күзаллауларны шактый киңәйтә һәм предмет нәтижэләрен нормалаштыруга гына түгел, шәхес, гаилә, жәмгыять һәм дэүлэтнең көтелгән перспективаларын һәм ихтыяжларын килештерү нигезендә формалаштырылган метапредметлы һәм шәхси нәтижэлэргә ирешүгә, шулай ук тиешле яшьтә бала үсеше турында заманча фәнни күзаллауга да йөз тотта.

Өлеге нәтижэлэргә ирешү яшүсмерләрнең төрле өлкэләрдә сынап карау, интенсив аралашу, гамәли социаль тәжрибә алу кебек социаль һәм уку эшчәнлекләренә яна формаларын кертүне таләп итә.

6. Сәләтле балаларга һәм аларның педагогларына адреслы ярдәм күрсәтү

Балалар һәм яшьләрнең интеллектуаль-ижади потенциалын ачу төрле типтагы сәләтле балаларны ачыклау, аларга ярдәм итү һәм озата баруга юнәлдерелгән:

интеллектуаль сәләт;

ижади һәм сәнгать сәләте;

спорт сәләте;

социаль сәләт.

Районда сәләтле балаларга һәм аларны эзерләгән педагогларга адреслы ярдәм күрсәтелә. Ел саен олимпиадада катнашучы укучыларны һәм аларның укытучыларын хөрмәтләү үткәрелә.

7. Гомуми белем бирү оешмаларының укытучы-предмет укытучыларының һөнәри үсеш һәм методик коучингын булдыру.

8. Федераль, республика, муниципаль программаларны гамэлгэ ашыру.

Укучылар өчен фәнни, фәнни-гамәли конференцияләр, олимпиадалар һәм конкурслар оештыру һәм үткәрү.

9. Гомуми белем бирү оешмаларында капитал ремонт үткәрү.

10. Милли мэгариф системасын үстерү.

Чараларны гамэлгэ ашыру туган телләренә һәм әдәбиятларны популярлаштыруга, тел мәдәниятен арттыру өчен фәнни-методик һәм белем бирү шартлары булдыруга китерәчәк;

11. Махсус (коррекцион) белем бирү системасын үстерү

Чараның максаты-балаларны комплекслы үстерү һәм тернәкләндерү өчен махсус (коррекцион) белем бирү оешмаларында уку-тәрбия процессын алып бару өчен уңайлы шартлар тудыру.

12. ОТ һәм ТБ буенча чаралар.

Чараның максаты-гомуми белем бирү оешмаларында янгың куркынычсызлыгын тәмин итү, террорчылыкка каршы яклану, КТ һәм ХС таләпләрен үтәү.

13. Мэгариф оешмаларында киртәсез мохит булдыру.

Чараның максаты булып, мәктәп яшендәге балаларны да кертеп, инвалидларның һәм халыкның аз хәрәкәтләнүче башка төркемнәренә, шул исәптән инвалидларның тормыш эшчәнлегенә өстенлекле өлкәләрендә объектларга һәм

хезмэтлэргэ тоткарлыксыз үтөп керү шартларын формалаштыру тора.

3. Чараларны ресурслар белән тәэмин итүне жайга салу ярдәмче программасы

2021-2025 елларда Ярдәмче программаны финанслауга барлыгы 1291322,32 мең сум каралган:

2021 ел – 227543,25 мең сум

2022 ел – 243582,67 мең сум

2023 ел – 271834,90 мең сум

2024 ел – 273620,40 мең сум

2025 ел – 274741,10 мең сум

2021-2025 елларга Татарстан Республикасы дәүләт программаларын финанслау күләмнәре Теләче муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 79308,67 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:

2021 ел – 10819,82 мең сум

2022 ел – 10833,29 мең сум

2023 ел – 3735,32 мең сум

2024 ел – 20309,32 мең сум

2025 ел – 33610,92 мең сум

2021-2025 елларга Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән дәүләт программасын финанслау күләмнәре 1125054,15 мең сум, шул исәптән еллар буенча:

2021 ел – 200315,93 мең сум

2022 ел – 215961,98 мең сум

2023 ел – 251160,88 мең сум

2024 ел – 235026,88 мең сум

2025 ел – 222588,48 мең сум

2021-2025 елларга федераль бюджет акчалары исәбеннән дәүләт программасын финанслау күләмнәре 86959,50 мең сум, шул исәптән еллар буенча:

2021 ел – 16407,50 мең сум

2022 ел – 16787,40 мең сум

2023 ел – 16938,70 мең сум

2024 ел – 18284,20 мең сум

2025 ел – 18541,70 мең сум

Программаны финанслау күләмнәре фараз характерында һәм чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елы һәм план чоры) Теләче муниципаль районы Советы карары нигезендә аныкланачак

4. Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру механизмы

Ярдәмче программаның төп чараларын, шул исәптән "Россия Федерациясендә мәгариф турында" Федераль законны гамәлгә ашыру максатларында норматив хокукый актларны эшләү һәм раслау планлаштырыла.

5. Социаль-икътисадый нәтижәлелекне бәяләү ярдәмче программасы

Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү түбәндәге таблицада күрсәтелгән индикатив күрсәткечләр нигезендә гамәлгә ашырыла:

Күрсәткеч	2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел
1	2	3	4	5	6

Төп гомуми белем бирүнен яна федераль дэүлэт белем бирү стандарты нигезендэ белем алуучы гомуми белем бирү оешмалары укучыларының чагыштырма авырлыгы, процентлар	97	100	100	100	100
Гомуми белем бирү оешмалары укытучыларының гомуми санында 30 яшькэ кадэрге укытучылар санының чагыштырма күлэме, процент	30	30	30	30	30
Өйдэ, дистанцион белем технологиялэрен кулланып, гомуми белем бирү программалары буенча белем алуучы инвалид балалар санының чагыштырма авырлыгы уку-укытуга каршы килмэгэн инвалид балаларның гомуми санында, процентларда	100	100	100	100	100
Соңгы өч ел эчендэ квалификацияне күтэрүне яисэ һөнэри яктан яңадан эзерлэүне узган дэүлэт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмалары житэкчелэренен гомуми санында балаларның гомуми санының чагыштырмача зурлыгы, процентлар	33	33	33	33	33
Төрле дэрэжэдэге олимпиадаларда һәм конкурсларда катнашучы гомуми белем программалары буенча укучылар санының чагыштырма авырлыгы гомуми белем бирү программалары буенча укучыларның гомуми санында, процентларда	43	45	45	45	45
Дэүлэт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмаларында бердэм дэүлэт имтиханы (БДИ) нэтижэлэре, математика буенча уртача балл	56	58	65	68	70
Дэүлэт (муниципаль) гомуми белем бирү оешмаларында бердэм дэүлэт имтиханы (БДИ) нэтижэлэре, рус теле буенча уртача балл	72	72	72	73	75
Гомуми белем бирү оешмаларының автоматик янғын сигнализациясе белэн жиһазландырылуы, процентлар	100	100	100	100	100
Гомуми белем бирү программаларын гамэлгэ ашыручы мэгариф учреждениелэренен гомуми санында база мэгариф оешмалары өлеше процент	55	60	60	60	60
10-11 сыйныф укучыларының гомуми саныннан профильле белем бирүнен өлкэн баскычында укучыларны колачлау, процент	40	45	45	48	50
9 сыйныф укучыларының гомуми саныннан профильалды белеменэ караган 9 сыйныф укучыларын колачлау, процент	100	100	100	100	100
Гомуми белем бирү учреждениелэре житэкчелэренен һәм педагогик хезмэткэрлэренен гомуми санында федераль дэүлэт белем бирү стандартлары нигезендэ эшлэү өчен квалификация һәм (яисэ) һөнэри эзерлек узган гомуми белем бирү оешмалары житэкчелэре һәм педагогик хезмэткэрлэре өлеше, процентлар	100	100	100	100	100

План буенча күрсэткечлэрнен факттагы эһемиятенэ ирешү Ярдэмче программаны гамэлгэ ашыруның нэтижэлелеге турында дәлиллэячэк.

«2021-2025 елларга
Татарстан Республикасы
Теләче муниципаль районы
берәмлеген үстерү»
муниципаль программасына
3 номерлы кушымта

**Ярдәмче программа
«Өстәмә белем бирүне үстерү»**

Ярдәмче программа атамасы	Өстәмә белем бирүне үстерү (алга таба - Ярдәмче программа)
Ярдәмче программаны эшләүчеләр	МКУ «Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының мэгариф бүлеге»
Ярдәмче программаның максаты	Әхлакый һәм физик яктан сәламәт шәхес формалаштыру өчен кирәкле барлык типтагы мэгариф учреждениеләре белем бирү-тәрбия системалары эшчәнлегенә нәтижәлелеген арттыру, шәхси белем бирү үсеше һәм шәхеснең рухи-әхлакый формалашуы, социаль һәм һөнәри үзбилгеләнеш мөмкинлекләрен тәмин итү
Ярдәмче программаның бурычлары	<ul style="list-style-type: none"> - Теләче муниципаль районында Балаларга өстәмә белем бирү учреждениеләре эшчәнлеген янарту; - балаларга өстәмә белем бирү буенча муниципаль хезмәтләрнең сыйфатын күтәрү; - укучыларда рухият һәм мәдәният тәрбияләүдә социум шартларын координацияләүче белем бирү учреждениеләренә тәрбия бирү функцияләренә нәтижәлелеген күтәрү; - балигь булмаганнарның күзәтүчесезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау системасының нәтижәлелеген арттыру; - балаларга өстәмә белем бирү системасында ил педагогикасының иң яхшы традицияләрен саклап калу һәм дәвам итү; - өстәмә белем бирү системасының кадрлар потенциалын камилләштерү, бала шәхесенә гармонияле үсеше өлкәсендә педагогик эшчәнлекнең һөнәри дәрәжәсен күтәрү; - балаларга өстәмә белем бирү учреждениеләренә матди-техник базасын үстерү; - физик, мәгълүмати һәм психологик куркынычсызлыкны тәмин итү
Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары	2021-2025 еллар
Еллар һәм чыганаclar буенча бүленеп, Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре	<p>2021-2025 елларда Ярдәмче программаны финанслауга барлыгы 121989,92 мең сум каралган, шул исәптән еллар буенча:</p> <p>2021 ел – 21577,18 мең сум 2022 ел – 25256,14 мең сум 2023 ел – 24852,20 мең сум 2024 ел – 25152,20 мең сум 2025 ел – 25152,20 мең сум</p> <p>2021-2025 елларга Программаны финанслау күләмнәре Теләче муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 2244,52 мең сум тәшkil итәчәк, шул исәптән еллар буенча:</p>

	<p>2021 ел – 274,20 мең сум 2022 ел – 1970,32 мең сум 2023 ел – 0,00 мең сум 2024 ел – 0,00 мең сум 2025 ел – 0,00 мең сум 2021-2025 елларга Программаны финанслау күләмнәре республика бюджеты акчалары исәбеннән 119745,40 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча: 2021 ел – 21302,98 мең сум 2022 ел – 23285,82 мең сум 2023 ел – 24852,20 мең сум 2024 ел – 25152,20 мең сум 2025 ел – 25152,20 мең сум 2021-2025 елларга Программаны финанслау күләмнәре федераль бюджет акчалары исәбеннән 0,00 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча: 2021 ел – 0,00 мең сум 2022 ел – 0,00 мең сум 2023 ел – 0,00 мең сум 2024 ел – 0,00 мең сум 2025 ел – 0,00 мең сум Программаны финанслау күләмнәре фараз характерында һәм чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елы һәм план чоры) Теләче муниципаль районы Советы карары нигезендә аныкланачак</p>
<p>Ярдәмче программаның максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән ахыргы нәтижәләре (нәтижәләрне бәяләү индикаторлары)</p>	<p>2025 елга Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру түбәндәгеләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк: - 5-18 яшьләрдәге балаларның өстәмә белем бирү программалары белән колачлануларын саклау; - балаларга өстәмә белем бирү дәүләт (муниципаль) оешмалары педагогик хезмәткәрләренән уртача айлык эш хакына мөнәсәбәтән арттыру; - дәрестән тыш һәм мәктәптән тыш эшчәнлекнең төрле формаларында эшләүче балалар һәм яшүсмерләр санын арттыру; - актив тормыш позициясе, мөстәкыйльлек һәм ижади инициативаны күрсәтүче балалар ижтимагый берләшмәләре, яшьләр үзидарәсе органнары эшчәнлегенә жәлеп ителгән балалар санын арттыру, социаль әһәмияткә ия эшчәнлекне үстерү; - фестивальләр, конкурслар, олимпиадалар белән колачланган мәктәп яшендәге балаларның чагыштырма күләмен арттыру; - сәламәтлеккә ярдәм итүче мәктәпләреннән чагыштырма авырлыгын арттыру; - физкультура-спорт секцияләрендә шөгыйльләнүче укучыларның чагыштырма авырлыгын арттыру; - яшәү категорияләре, социаль һәм мөлкәти статус, сәламәтлек торышын, модельләр һәм социальләштерү программалары белән колачланган балаларның өлешен арттыру;</p>

1. Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сферасының гомуми характеристикасы, төп проблемаларны тасвирлау һәм аларны хәл итү юллары

Белем бирү учреждениеләренең тәрбия эшчәнлегенә балалар мәнфәгатьләренә, мәктәп традицияләренә, шәхси үсеш өчен кирәкле мәдәни мираска нигезләнә. Шулай ук вакытта балаларның физик, психик һәм эхлакый сәламәтлеге турында кайгырту өстенлекле юнәлеш булып тора.

Белем бирү учреждениеләренең һәм муниципаль мәгариф системасының тәрбия потенциалын үстерү бурычы гражданлык-патриотик тәрбия бирүенә нәтижәле системасын гамәлгә ашыру, инновацион эш оештыру, гаилә белән тыгыз элемтәдә торы нигезендә хәл ителә. Нәтижеләргә ирешү өчен мәктәп, гаилә, мәктәптән тыш һәм мәдәни-агарту учреждениеләре, жәмәгәтчелек арасында комплекслы педагогик хезмәттәшлек оештырылган. Белем бирү учреждениеләрендә «Әти-әниләр советлары» булдырылган һәм эшли, алар балаларны тәрбияләүдә актуаль мәсьәләләргә хәл итүдә ярдәм итә.

Укучыларның рухи-эхлакый үсешенә, аларның үз-үзләрен билгеләү ижтимагый үсешенә мөһим өлеш булып кала. Патриотик традицияләргә саклау һәм арттыру, ил тарихын өйрәнү, Ватаныбызның хәрби-патриотик мирасын өйрәнү, укучыларның үз-үзләрен тоту өчен мәктәпләрдә «Юнармия», РДШ отрядлары булдырылды. Укудан буш вакытларында укучылар мемориалларны,obeliskларны саклау, Мәңгелек ут янында хәтер вахтасын алып барачак, волонтерлык эшчәнлегенә белән шөгыльләнәчәк, зур мәдәни һәм спорт чараларында катнашачак.

Дәрестән тыш эшчәнлектә балаларның мәшгульлегенә ПДНда исәптә торучы укучылар санының кимүенә ярдәм итә. Төрле түгәрәкләргә һәм секцияләргә йөрүче балалар санын арттыру. Наркотикларга каршы «SaMoСтоятельные дети» проектына керергә теләүчеләргә саны елдан-ел арта бара.

Укучылар белән тәрбия эшенә сыйфатын күтәрү һәм сыйныф жетәкчеләргә белән методик эшкә камилләштерү өстенлекле юнәлеш булып кала. Тәрбия бүлегенә тарафыннан «2015-2025 елларга Татарстан Республикасында укучыларны тәрбияләү үсеш стратегиясе»буенча семинарлар, семинар-практикумнар, конференцияләр, мастер-класслар сериясе үткәрелде.

Өстәмә белем бирү учреждениеләргә эше халыклар һәм милләтләрнең милли, мәдәни һәм интеллектуаль традицияләрен исәпкә алып төзелә.

Эшчәнлек барышында үз вакытында хәл итүне таләп итә торган түбәндәге проблемалар ачыкланды:

Өстәмә белем бирү мәсьәләләрендә педагогик составның компетентлыгы жетәрлек дәрәжәдә түгел һәм бергәләп эшләүче педагогларның һөнәри компетентлыгын арттыруга мотивациясе жетәрлек түгел

Фаразланыла торган чишү юллары:

- педагогик кадрларны дәрәжә сайлауны гамәлгә ашыру;
- курс һәм курсара эзерлек аша тренер-укытучыларның һөнәри осталыгын үстерү өчен шартлар тудыру;
- төрле дәрәжәдәге ярышларда яхшы нәтижеләргә ирешкән тренерларны бүләкләү.

Белем бирү процессының матди-техник жиһазланышы жетәрлек түгел.

Комплекслы эш өстәмә белем бирү педагогларының балалар белән төрле юнәлешләрдә нәтижәле эшкә оештырырга мөмкинлек бирәчәк. Балаларның сәләтен үстерергә һәм алар белән бергә камиллеккә, әлегә процесста катнашучы һәр кешенең шәхси үсешендә яна үрләргә ирешергә омтылырга ярдәм итәчәк.

2. Ярдэмче программаның төп максатлары, бурычлары һәм чаралары, соңгы нәтижэләрне, аны гамәлгә ашыру срокларын һәм этапларын тасвирлау

Ярдэмче программаның максаты - белем бирү учреждениеләренә эхләкый һәм физик яктан сәламәт шәхес формалаштыру өчен кирәкле барлык типтагы белем бирү-тәрбия системалары эшчәнлегенә нәтижәләгән күтәрү, шәхеснең индивидуаль белем бирү үсеше һәм рухи-әхлакый формалашу мөмкинлекләрен, социаль һәм һөнәри үзбилгеләнешен тәэмин итү.

Ярдэмче программа түбәндәге бурычларны хәл итә:

- Теләче муниципаль районында Балаларга өстәмә белем бирү учреждениеләре эшчәнлеген яңарту;

- балаларга өстәмә белем бирү буенча муниципаль хезмәтләренә сыйфатын күтәрү;

- укучыларда рухият һәм мәдәният тәрбияләүдә социум шартларын координацияләүче белем бирү учреждениеләренә тәрбия бирү функцияләренә нәтижәләгән күтәрү;

- балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау системасының нәтижәләгән арттыру;

- балаларга өстәмә белем бирү системасында ил педагогикасының иң яхшы традицияләрен саклап калу һәм дәвам итү;

- өстәмә белем бирү системасының кадрлар потенциалын камилләштерү, бала шәхесенә гармонияле үсеш өлкәсендә педагогик эшчәнлекнең һөнәри дәрәжәсен күтәрү;

- балаларга өстәмә белем бирү учреждениеләренә матди-техник базасын үстерү;

- физик, мәгълүмати һәм психологик куркынычсызлыкны тәэмин итү.

Ярдэмче программаның төп чаралары характеристикасы:

1. "Балалар сәламәтлегендә тайпылышларны иртә ачыклау" проектын тормышка ашыру

Аппарат-программа комплексларын кулланып ("АРМИС") мәктәп укучыларының сәламәтлеге торышындагы тайпылышларны иртә ачыклау буенча эш. "АРМИС" ул - моноблоклы, аз габаритлы, универсаль аппарат-программа комплексы, аңа санлы интерфейс аша кешенә физиологик параметрларын теркәү өчен датчиклар кушыла.

2. "Дәрестән соң мәктәп" проектын гамәлгә ашыру

Проектның асылы-мәктәпләрдә түгәрәк эшчәнлегенә барлык спектрын яңарту, ул укучыларның техник ижаты һәм тикшеренү эшчәнлегенә өчен база булдыруга аеруча басым ясый. Проектны тормышка ашыру зарурлыгы балалар иминлегенә өчен, аларның ижади потенциалын ачуга, уңышлы шәхес формалаштыруга, киләчәк һөнәренә аңлы рәвештә сайлауга эзерлеккә һәм дәрәсләр тәмамланганнан соң эшләргә тиеш.

Мәгариф системасында сәламәтлек саклау эшчәнлегенә үстерүнең төп векторы - "Мәктәп-сәламәтлек территориясе" озақ сроклы проектын тормышка ашыру, ул түбәндәге төп юнәлешләренә үз эченә ала:

"Профилактик белем бирү программаларын тормышка ашыру",

"Укучыларга физик тәрбия бирү системасын үстерү",

"Укучылар туклануын рационализацияләү",

"Сәламәтлек саклау өлкәсендә педагогларның һөнәри компетенциясен арттыру",

"Сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру программаларына укучы гаиләләренә

жәлеп итү, шул исәптән "Уңышка юл" программасына,

"Профилактик эштә, социаль әһәмиятле проектларны тормышка ашыруда мәктәп укучыларының катнашуы ("Лидерлык нигезләре", " Мөстәкыйль балалар " һ. б.),

"Профилактик наркологик тикшерүләр үткәру".

Гомуми белем бирү оешмалары командалары арасында "КЭС-БАСКЕТ" һәм "ШВЛ" мәктәп баскетбол лигасы чемпионатларында катнашу.

"КЭС-БАСКЕТ" һәм "ШВЛ" мәктәп баскетбол лигасы" проектларында катнашу гомуми белем бирү оешмаларына материал базаны тулыландырырга мөмкинлек бирә. Чемпионатта катнашучы барлык мәктәпләр баскетбол туплары комплектларын, зональ этапларда жиңүчеләр - баскетбол формасы комплектларын спонсордан - "Комплекслы энергия системалары" ябык акционерлык жәмгыятеннән (Пермь шәһ.) алалар. Моннан тыш, проектның иганәчесе тарафыннан бүләкләү атрибутикасы да бирелә.

Районның гомуми белем бирү оешмалары "Мини-футбол-мәктәпкә!" гомумроссия проекты кысаларында мини - футбол буенча чемпионатта актив катнашалар.

Яңа жиһазлар сатып алу оешмаларның матди-техник базасын ныгытты, балаларга техник юнәлештәге өстәмә белем бирү программалары спектрн киңәйтте. Техник ижатның яңа төрләре кертелде: робототехника, 3D-модельләштерү, санлы программа идарәле станокларда эшләү.

3. Балалар хәрәкәте рәвешләрен үстерү һәм балаларны социализацияләү:

- "Балалар район думасы" республика проекты тормышка ашырыла;
- хокук бозуларны профилактикалау буенча мәктәп отрядлары үсә;
- хокук бозуларны профилактикалау отрядлары актив эшли;
- "SaMoСтоятельныеДети" ведомствоара проекты тормышка ашырыла.

4. Балалар хәрәкәтен үстерү, балаларны социальләштерү буенча төп чаралар:

Татарстан Республикасы мәгариф учреждениеләрендә Ватанга мэхәббәт, гаилә кыйммәтләрен һәм горөф-гадәтләрен, шэхеснең гомуми мэдәниятен, укучыларның Россия граждaнлык тәңгәллеген, толерантлык мэдәниятен, этник һәм конфессияара хезмәттәшлек өлкәсендә социаль компетентлыкны, Ватанны саклауга әзерлекне һәм яшьләренең Россия Федерациясе Кораллы Көчләре сафларында хезмәткә позитив мөнәсәбәтен формалаштыруга юнәлтелгән заманча хәрби-патриотик, фәнни-техник, рухи-эхлакый, сәнгати-эстетик, экологик тәрбия бирү программаларын гамәлгә ашыру;

яшьләрне патриотик тәрбияләү белән шөгыйльләнүче балалар һәм яшьләр оешмалары эшчәнлегенә мониторинг, яшьләрне патриотик тәрбияләү буенча Методик тәкъдимнәр эшләү, Бөек Ватан сугышы һәм Россия тарихының башка мөһим вакыйгалары турында тарихи хәтерне саклауга юнәлдерелгән республика акцияләрен уздыру;

укучыларны тәрбияләү һәм социальләштерү өчен шартлар тудыру, шэхси һәм ижтимагый әһәмияткә ия эшчәнлек, социаль һәм граждaнлык торгызылу, шул исәптән федераль дәүләт белем бирү стандартларын гамәлгә ашыру аша да, аларны үзбилгеләнү өчен шартлар тудыру;

мәгарифтә дәүләт-ижтимагый идарә, шул исәптән балалар ижтимагый үзидарәсе формаларын үстерү;

Кеше хокуклары һәм бала хокуклары өлкәсендә балалар белән белем алуны тәэмин итүче чаралар комплексын эшләү;

балаларның мәнфәгатьләренә кагылышлы карарлар кабул итүдә катнашу

хокукын аңлатучы махсус бүлекке кертү юлы белән балалар белән эш алып баручы оешмалар һәм учреждениеләр белгечләрен укуыту һәм квалификацияләрен күтәрү буенча гамәлдәге программаларны һәм аны гамәлгә ашыру принципларын киңәйтү; балаларның мәнфәгатләрәнә кагылышлы карарлар кабул итүдә катнашуын бәяләү һәм даими мониторинг системасын һәм механизмын булдыру.

3. Чараларны ресурслар белән тәмин итүне жайга салу ярдәмче программасы

2021-2025 елларда Ярдәмче программаны финанслауга барлыгы 121989,92 мең сум каралган, шул исәптән еллар буенча:

2021 ел – 21577,18 мең сум

2022 ел – 25256,14 мең сум

2023 ел – 24852,20 мең сум

2024 ел – 25152,20 мең сум

2025 ел – 25152,20 мең сум

2021-2025 елларга Программаны финанслау күләмнәре Теләче муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 2244,52 мең сум тәшкит итәчәк, шул исәптән еллар буенча:

2021 ел – 274,20 мең сум

2022 ел – 1970,32 мең сум

2023 ел – 0,00 мең сум

2024 ел – 0,00 мең сум

2025 ел – 0,00 мең сум

2021-2025 елларга Программаны финанслау күләмнәре республика бюджеты акчалары исәбеннән 119745,40 мең сум тәшкит итәчәк, шул исәптән еллар буенча:

2021 ел – 21302,98 мең сум

2022 ел – 23285,82 мең сум

2023 ел – 24852,20 мең сум

2024 ел – 25152,20 мең сум

2025 ел – 25152,20 мең сум

2021-2025 елларга Программаны финанслау күләмнәре федераль бюджет акчалары исәбеннән 0,00 мең сум тәшкит итәчәк, шул исәптән еллар буенча:

2021 ел – 0,00 мең сум

2022 ел – 0,00 мең сум

2023 ел – 0,00 мең сум

2024 ел – 0,00 мең сум.

2025 ел – 0,00 мең сум.

Программаны финанслау күләмнәре фараз характерында һәм чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елы һәм план чоры) Теләче муниципаль районы Советы карары нигезендә аныкланачак

4. Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру механизмы

Ярдәмче программаның төп чараларын, шул исәптән "Россия Федерациясендә мәгариф турында" Федераль законны гамәлгә ашыру максатларында норматив хокукый актларны эшләү һәм раслау планлаштырыла.

5. Социаль-икътисадый нәтижәлелекне бәяләү ярдәмче программасы

Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү түбәндәге таблицада күрсәтелгән индикатив күрсәткечләр нигезендә гамәлгә ашырыла:

Индикатор исеме	Үлчәү берәмлеге	2021	2022	2023	2024	2025
Өстәмә белем бирү программалары белән 5-18 яшьлек балаларны укыту	%	65	75	85	87	90
Балалар ижтимагый берләшмәләре, актив тормыш позициясен, мөстәкыйльлек һәм ижади инициативаны күрсәтүче яшьләр үзидарәсе органнары эшчәнлегенә жәлеп ителгән балалар саны арту (2021 ел белән чагыштырганда %).	%	100	100	100	100	100
Фестивальләр, конкурслар, олимпиадаларда катнашкан мәктәп яшендәге балаларның чагыштырма авырлыгы	%	100	100	100	100	100
Сәламәтлеккә ярдәм итүче мәктәпләрнең чагыштырма авырлыгы	%	100	100	100	100	100

План буенча күрсәткечләрнең факттагы әһәмиятенә ирешү Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның нәтижәләлеге турында дәлилләячәк.

«2021-2025 елларга
Татарстан Республикасы
Теләче муниципаль районы
мәгарифен үстерү»
муниципаль программасына
4 номерлы кушымта

**Ярдәмче программа
«Теләче муниципаль районы мәгариф системасында һөнәри эш»**

Ярдәмче программа атамасы	2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районының мәгариф системасында һөнәри юнәлеш эше (алга таба - Ярдәмче программа)
Ярдәмче программаны төп эшләүчеләр	МКУ «Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты мәгариф бүлеге» (алга таба - Мәгариф бүлеге)
Ярдәмче программаның максаты	Региональ хезмәт базары ихтыяжларын исәпкә алып, мәгариф системасында һөнәри юнәлеш бирү эше инфраструктурасын формалаштыру аша укучыларның һөнәри билгеләнеше өчен шартлар тудыру
Ярдәмче программаның бурычлары	<ul style="list-style-type: none"> - Теләче муниципаль районының социаль-икътисадый үсеше ихтыяжларына туры китереп, районның мәгариф системасында һөнәри юнәлеш бирү эше инфраструктурасы моделен эшләү һәм тормышка ашыру; - белем бирү оешмаларының, һөнәри белем бирү учреждениеләренен, Татарстан Республикасы һәм Теләче районы предприятиеләренен һәм оешмаларының укучыларның һөнәри үзбилгеләнүе мәсьәләсе буенча челтәр хезмәттәшлеген оештыру; - региональ хезмәт базары ихтыяжларын исәпкә алып, укучыларның һөнәри үзбилгеләнеше белән бергә дәүләт-шәхси партнерлык механизмнарын эшләү һәм тормышка ашыру;; - педагогик кадрларны мәгарифне модернизацияләү шартларында белем алучыларның һөнәри үзбилгеләнешен нәтижәле озата баруга, ФГОС ДО, ФГОС ОО, һөнәри белем бирү федераль дәүләт белем бирү учреждениесе гамәлгә кертү шартларында эзерләү; - мәгариф системасында һөнәри юнәлеш бирү эшен гамәлгә ашыруны фәнни-методик тәэмин итү; - һөнәри юнәлеш бирүче конкурс хәрәкәтен үстерү; - бердәм һөнәри юнәлеш бирүче мәгълүмати мохит формалаштыру
Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары	2021-2025 еллар
Еллар һәм чыганаclar буенча бүленеп, Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре	2021-2025 елларда Подпрограмманы финанслауга барлыгы 0,00 мең сум каралган, шул исәптән еллар буенча: 2021 ел – 0,00 мең сум 2022 ел – 0,00 мең сум 2023 ел – 0,00 мең сум 2024 ел – 0,00 мең сум 2025 ел – 0,00 мең сум

	<p>2021-2025 елларга Программаны финанслау күләмнәре Теләче муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 0,00 мең сум тәшкит итәчәк, шул исәптән еллар буенча:</p> <p>2021 ел – 0,00 мең сум 2022 ел – 0,00 мең сум 2023 ел – 0,00 мең сум 2024 ел – 0,00 мең сум 2025 ел – 0,00 мең сум</p> <p>2021-2025 елларга Программаны финанслау күләмнәре Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән 0,00 мең сум тәшкит итәчәк, шул исәптән еллар буенча:</p> <p>2021 ел – 0,00 мең сум 2022 ел – 0,00 мең сум 2023 ел – 0,00 мең сум 2024 ел – 0,00 мең сум 2025 ел – 0,00 мең сум</p> <p>2021-2025 елларга Программаны финанслау күләмнәре федераль бюджет акчалары исәбеннән 0,00 мең сум тәшкит итәчәк, шул исәптән еллар буенча:</p> <p>2021 ел – 0,00 мең сум 2022 ел – 0,00 мең сум 2023 ел – 0,00 мең сум 2024 ел – 0,00 мең сум 2025 ел – 0,00 мең сум</p> <p>Программаны финанслау күләмнәре фараз характерында һәм чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елы һәм план чоры) Теләче муниципаль районы Советы карары нигезендә аныкланачак</p>
--	--

1. Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сферасының гомуми характеристикасы, төп проблемаларны тасвирлау һәм аларны хәл итү юллары

Тулаем алганда, икътисад үсешенә төп ресурсы-кадрлар ресурслары. Кадрлар потенциалын үстерү проблемасы аеруча актуаль булып тора, шул ук вакытта инновацион икътисад өчен белгеч шәхесенә һөнәри үзбилгеләнеше мәсьәләләре алып барыла.

Теләче муниципаль районында һөнәри юнәлеш бирү эше системасын яңарту һәм камилләштерү актуальгә төбәк икътисадының конкуренциягә сәләтле тармакларын нәтижәле үстерү һәм аны квалификацияле кадрлар белән тәмин итү максатларына ирешү зарурлыгына бәйле.

«Мәгариф системасында һөнәри юнәлеш бирү эше» Ярдәмче программасы (алга таба - Ярдәмче программа) Укучыларның һөнәри билгеләнешен тәмин итүче шартлар комплексын үстерүгә юнәлдерелгән.

Һөнәри юнәлеш бирү эшенә теориясе һәм практикасы аны оештыруда мәгариф системасының әйдәүче роле турында сөйли. Хәзерге вакытта яшьләргә һөнәри юнәлеш бирү буенча Тармак системасы бу проблеманы тулысынча хәл итәргә мөмкинлек бирми.

Ярдәмче программада һөнәри юнәлеш бирү эшенә төп звеносы итеп районның мәгариф системасы билгеләнгән. Һөнәри юнәлеш бирү эшенә төп субъекты булып мәгариф учреждениеләре тора. Әмма хәзерге вакытта алар, хезмәт

базары ихтыяжларын исәпкә алып, үз мәнфәгатьләрен исәпкә алып, чыгарылыш сыйныф укучыларының һөнәри ориентациясе функциясен үти.

Регионның инновацион социаль-икътисадый үсеше таләпләренә карата кадрлар потенциалын үстерү системасы торышын анализлау һөнәри юнәлеш бирү эшенең актуаль проблемаларын ачыкларга мөмкинлек бирә.

Болар:

- Теләче районының хезмәт базары перспективалары нигезендә укучыларның һөнәри үзбилгеләнеше проблемаларын хәл итү буенча гомуми, һөнәри һәм өстәмә белем бирү оешмаларының һөнәри юнәлеш бирү эшчәнлеген координацияләүнең нәтижәле механизмнары булмау;

- гомуми, өстәмә һәм һөнәри белем бирү учреждениеләрендә мәгариф программаларының давамчанлыгы нигезендә эшләнгән һәм тормышка ашырыла торган программаларның житәрлек булмавы;

- профориентация эшенең бердәм мәгълүмати мохите булмау;

- һөнәри юнәлеш бирү эше өчен педагогик кадрларның житмәве һәм әзерләү системасының формалашмавы;

- һөнәри үзбилгеләнеше озатып баруның нәтижәле педагогик технологияләрен практикада профориентация эшен куллануның житәрлек булмавы;

- гомуми белем бирү учреждениеләрендә тормышка ашырыла торган һөнәри юнәлеш бирүче программалар һәм проектларны ресурслар белән тәмин итүнең түбән дәрәжәсе;

- төбәкнең хезмәт базарында ихтыяж булган эшчәнлек юнәлешләре буенча профильле һәм профильалды эшен оештырганда мәжбүри булган матди-техник шартларның туры килмәве;

- мәгариф оешмаларында технологик белем бирүне матди-техник яктан тәмин итү канәгатьләнмәслек.

Төп проблеманы түбәндәгечә билгеләргә мөмкин: профориентация эшенең гамәлдәге системасы яшьләрнең уңышлы социаль-һөнәри билгеләнешенә һәм инновацион социаль-икътисадый үсеш таләпләре нигезендә Теләче районының кадрлар потенциалын нәтижәле үстерүгә ярдәм итми.

Бу проблемаларны хәл итү мәгариф системасын модернизацияләү һәм гомуми, өстәмә һәм һөнәри белем бирү учреждениеләренен һөнәри үз-үзләрен педагогик яктан тәмин итү процессларын камилләштерү, шулай ук аларның социаль партнерлар, эш бирүчеләр, белем бирү хезмәтләренә заказ бирүчеләр, дәүләт һәм социаль хезмәтләр белән үзара хезмәттәшлеген үстерү белән турыдан-туры бәйле.

Имзалар программасын эшләүнең актуальлеге шулай ук икътисадны модернизацияләү шартларында аның эчтәлеген, яна социаль ситуацияне яңача анлау белән аңлатыла. Профессиональ ориентация - ул һөнәри үзбилгеләнү компетенцияләрен үзләштерүнең иң мөһим шарты, ул "белем бирүне гомер буе давам итү" өчен дә кирәк.

Инновацион икътисад өчен кадрлар потенциалын үстерү зарурлыгы арта барган шартларда «Мәгариф системасында һөнәри юнәлеш бирү эше» Ярдәмче программасын эшләүнең актуальлеге күренеп тора.

2. Ярдэмче программаның төп максатлары, бурычлары, сонгы нәтижэләрне, аны гамәлгә ашыру срокларын һәм этапларын тасвирлау

Мәгариф өлкәсендә дәүләт сәясәтенең төп максаты-кешенең тормыш сыйфатын арттыру максатларында илнең социаль-икътисадый үсеше стратегиясенә җавап бирүче сыйфатлы гомуми һәм һөнәри белем алу мөмкинлеген тәмин итү.

Мәгариф системасын үстерүнең стратегик юнәлешләре-барлык гражданнарда заманча инновацион икътисад һәм шәхси потенциалны гамәлгә ашыру таләпләренә җавап бирүче белем алу мөмкинлеген тәмин итү.

Ярдэмче Программаның максаты:

- региональ хезмәт базары ихтыяжларын исәпкә алып, районның мәгариф системасында һөнәри юнәлеш бирү эше инфраструктурасын формалаштыру аша укучыларның һөнәри билгеләнеше өчен шартлар тудыру.

Программаның бурычлары:

- мәгариф системасы учреждениеләре, эш бирүчеләр, ведомство хезмәтләре һәм учреждениеләре, ижтимагый оешмаларның һөнәри юнәлеш бирү эшендә үзара хезмәттәшлеген һәм килештерүне тәмин итәргә; Укучыларның һөнәри билгеләнешен алып бару белән шөгыйльәнүче учреждениеләр һәм оешмалар инфраструктурасын үстерүгә ярдәм итәргә;

- Татарстан Республикасы һәм Теләче районы мәгариф оешмалары, һөнәри белем бирү учреждениеләре, предприятиеләре һәм оешмалары арасында укучыларның һөнәри үзбилгеләнеше мәсьәләсе буенча үзара бәйләнешне оештырырга;

- төбәкнең хезмәт базарында ихтыяж булган һөнәрләр (белгечлекләр) буенча һөнәри белем бирү һәм һөнәри эзерлектә гражданнарның белем алу ихтыяжларын формалаштыру һәм үстерү өчен шартлар тудыру;

- гомуми һәм һөнәри белем бирүнең давамчанлыгы, профильле белем бирүне үстерү өлешендә федераль дәүләт белем бирү стандартларын гамәлгә ашыру өчен шартлар тудырырга;

- бердәм һөнәри юнәлеш бирүче мәгълүмати мохитне үстерүне тәмин итәргә;

- район мәгариф системасы учреждениеләре практикасында укучыларның һөнәри үзбилгеләнешен тәмин итүнең инновацион технологияләрен кертү.

3. Ресурслар белән тәмин итүне жайга салу ярдәмче программасы

2021-2025 елларда Подпрограмманы финанслауга барлыгы 0,00 мең сум каралган, шул исәптән еллар буенча:

2021 ел – 0,00 мең сум

2022 ел – 0,00 мең сум

2023 ел – 0,00 мең сум

2024 ел – 0,00 мең сум

2025 ел – 0,00 мең сум

2021-2025 елларга Программаны финанслау күләмнәре Теләче муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 0,00 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:

2021 ел – 0,00 мең сум

2022 ел – 0,00 мең сум

2023 ел – 0,00 мең сум

2024 ел – 0,00 мең сум

2025 ел – 0,00 мең сум

2021-2025 елларга Программаны финанслау күләмнәре Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән 0,00 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:

2021 ел – 0,00 мең сум

2022 ел – 0,00 мең сум

2023 ел – 0,00 мең сум

2024 ел – 0,00 мең сум

2025 ел – 0,00 мең сум

2021-2025 елларга Программаны финанслау күләмнәре федераль бюджет акчалары исәбеннән 0,00 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:

2021 ел – 0,00 мең сум

2022 ел – 0,00 мең сум

2023 ел – 0,00 мең сум

2024 ел – 0,00 мең сум.

2025 ел – 0,00 мең сум.

Программаны финанслау күләме фараз характерына ия һәм чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) Теләче муниципаль районы Советы карары нигезендә тәгаенләнәчәк.

4. Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру механизмы

Ярдәмче программаның төп чараларын, шул исәптән «Россия Федерациясендә мәгариф турында» Федераль законны тормышка ашыру максатында, норматив-хокукый актларны эшләү һәм раслау планлаштырыла.

5. Программаны гамәлгә ашыру барышын бәяләргә мөмкинлек бирә торган максатчан күрсәткечләр

№	Күрсәткечләр	Үлчәү берәмлеге	Төп әһәмияте 2021 ел	Еллар буенча күрсәткечнең әһәмияте			
				2022	2023	2024	2025
1. Һөнәри юнәлеш эшенең бердәм системасын үстерү							
1.1.	Һөнәри юнәлеш бирү буенча программаларны гамәлгә ашыручы оешмаларның өлеше	%	60	75	85	90	100
1.2.	Гомуми һәм өстәмә белем бирү учреждениеләре белән берлектә гамәлгә ашырыла торган Һөнәри юнәлеш бирү программалары һәм проектлары	%	0	70	80	85	100
1.3.	Дәвамчанлык нигезендә гомуми һәм Һөнәри белем бирү учреждениеләре белән берлектә гамәлгә ашырыла торган Һөнәри юнәлеш буенча белем бирү программалары өлеше	%	0	50	60	65	70
1.4.	Гомуми һәм Һөнәри белем бирү учреждениеләре белән берлектә гамәлгә ашырыла	%	0	20	30	35	40

	торган проектлар өлеше						
1.5.	Гомуми һәм һөнәри белем учреждениеләре катнашында һөнәри эзерлек программаларын гамәлгә ашыручы мэгариф оешмалары өлеше	%	0	25	30	30	40
1.6.	Мөмкинлекләре чиклэнгән укучылар өчен һөнәри эзерлек программаларын гамәлгә ашыручы белем бирү оешмалары өлеше	%	0	10	15	20	25
1.7.	Сәләтле балалар өчен һөнәри юнәлеш бирүче индивидуаль программаларны гамәлгә ашыручы мэгариф оешмалары өлеше	%	7	25	30	35	40
1.8.	Укучыларның һөнәри үзбилгеләнешен психологик-педагогик тәэмин итү программаларын гамәлгә ашыручы мэгариф оешмалары өлеше, төп белем бирү программасының бер өлеше буларак	%	0	25	30	35	40
1.9.	Вакытлыча эшкә урнашу белән бәйлә яшьләр өлеше	%	10	20	22	25	25
1.10.	Сәламәтлек мөмкинлекләре чиклэнгән, һөнәри юнәлеш бирүче хезмәтләр алган затлар өлеше	%	0	15	20	25	25
1.11.	Гомуми белем бирү оешмаларында белем алучы укучыларның гомуми белем бирү учреждениеләрендә технологик профильалды һәм профильле укуту этапларында өлеше	%	16,7	20	25	30	30
1.12.	Заманча жиһазлар белән жиһазландырылган технология кабинетлары булган МУ өлеше	%	46	75	80	85	90
2. Профорентация эшенең бердәм мәгълүмат мохитен үстерү							
2.1.	Профорентация хезмәтләренең бердәм электрон базасын формалаштыруда катнашучы учреждениеләр өлеше	%	0	75	85	90	100
2.2.	Басма эсбаплар һәм һөнәри	%	10	20	25	30	35

	юнәлеш бирү юнәлешендәге электрон пособиеләр күләмен арттыру (басмаларның гомуми күләмендә)						
2.3.	Һөнәри юнәлеш бирүче медицина проектлары өлөшөн арттыру	%	0	5	6	7	7
3. Дәүләти-хосусый партнерлык системасын үстерү һөнәри юнәлеш эшендә							
3.1.	Социаль партнерларны жәлеп итеп, гамәли өлөштә гамәлгә ашырыла торган гомуми белем бирү программалары өлөшө	%	12	16	20	25	30
3.2.	Һөнәри белем бирү учреждениеләрендә максатчан әзерлек саны (кеше саны)	чел.	5	7	8	9	9
3.3.	Белем бирү оешмаларының һәм хезмәтләрнең уртак программалары белән колачланган укучылар яшь белгечләр белән эшләү буенча предприятиеләр персоналы белән эшләү өлөшө	%	15	16	17	18	18
3.4.	Социаль партнерлар, эш бирүчеләр катнашында оештырыла торган һөнәри конкурслар һәм конференцияләр саны	данә	1	2	3	4	4
4. Кадрлар әзерләү һәм һөнәри юнәлеш бирү эшен программа-методик тәэмин итү							
4.1.	Профориентация буенча методик эшләнмәләр комплекты: 1-4 сыйныф; 5-7 сыйныф; 8-9 сыйныф; 10-11 сыйныф	Басмалар саны	1 1 1 1	1 1 1 1	1 1 1 1	1 1 1 1	1 1 1 1
4.2.	Профориентация эше буенча (һөнәри юнәлеш программасын гамәлгә ашыручы педагоглар санына) квалификация күтәрүне, әзерлек һәм янадан әзерлек үткән гомуми белем бирү педагоглары өлөшө	%	0	60	70	75	80

Проектларның программа чаралары

Ярдәмче программаның структурасы максат һәм бурычларга ирешү өчен кирәкле ресурсларны бүлүнә буйсындыруга нигезлэнгән программа-максатчан

метод белән бәйле. Программа вакыт, ресурслар һәм башкаручыларга килешенгән бер яки берничә бурычны тормышка ашыру буенча чаралар комплексын үз эченә ала. Программа белән идарә итүнең нәтижәләгән арттыру максатыннан, чаралар төп проектларга берләштерелгән. Мәгариф системасында укучыларның һөнәри билгеләнешен тәмин итү шартлары комплексын үстерү буенча проект технологиясе ярдәмче программаның планлаштырылган нәтижәләренә ирешү өчен аеруча максатка ярашлы.

Таблицада программаның төп проектларының эчтәлеген (чараларын) тоту өчен җаваплы башкаручылар күрсәтелгән.

Проект исеме	Чараның исеме һәм кыскача характеристика (тасвирламасы)	Җаваплы башкаручылар
1. Теләче муниципаль районы мәгариф системасында һөнәри юнәлеш эшенең бердәм системасын төзү	1. Район мәгариф системасында һөнәри юнәлеш эше инфраструктурасы моделен эшләү һәм гамәлгә ашыру	Мәгариф бүлеге
	1.1. Профорентация хезмәтләре эшчәнлеген норматив-хокукый тәмин итүне эшләү һәм раслау	Мәгариф бүлеге, гомуми белем бирү учреждениеләре
	1.2. Теләче муниципаль районының укучы яшьләренә, мәктәп укучыларына һәм эшсез халкына һөнәри белем бирү буенча майданчык булдыру	Мәгариф бүлеге, мәктәп житәкчеләре
	1.3. Теләче районы предприятиеләре белән килешүләр төзү	Төп мәктәпләр житәкчеләре
	1.4. Һөнәри юнәлеш бирү буенча проектлар конкурсы үткәру	Мәгариф оешмалары житәкчеләре
	1.5. Укучыларның һөнәри үзбилгеләнешенең төрле баскычларында профорентация үткәруче мәгариф оешмалары арасында конкурс үткәру	Мәгариф оешмалары житәкчеләре
	1.6. Һөнәри юнәлеш бирүче эшчәнлек алып баручы педагоглар арасында конкурслар	Мәгариф бүлеге
	1.7. Чыгарылыш укучыларының очрашуларын үткәру	Мәгариф оешмалары житәкчеләре
	1.8. Һөнәри юнәлеш бирүче программалар буенча мөмкинлекләре чикләнгән балалар һәм яшүсмерләр өчен «куркыныч төркем» нең жәйге ялын оештыру	Мәгариф бүлеге
	2. Хезмәт базарында кирәкле һөнәрләренә һәм белгечлекләренә популярлаштыруга багышланган һөнәри юнәлешле чаралар үткәру	Мәгариф бүлеге
	2.1. «Идеяләр ижаты» район фестивале проекты тормышка ашыру	Мәгариф бүлеге
	2.2. Һөнәри осталык буенча WolrdSkills Russia 2021, 2023г, 2023г, 2025г милли чемпионатында укучыларны әзерләү һәм аларның катнашуы.	Мәгариф бүлеге
	2.3. Мәктәп укучылары өчен һөнәри юнәлеш бирү атналыгын оештыру һәм үткәру	Мәктәп житәкчеләре
	3. МУ технология кабинетларын матди-техник тәмин итүне модернизацияләү	Мәгариф бүлеге
	3.1. Мәктәпләрдә технология кабинетларын ремонтлау	Мәктәп житәкчеләре

	3.2. Оснащение кабинетов для профориентационной работы	Мәктәп житәкчеләре
	3.3. Гомуми белем бирү оешмаларында укучыларның һөнәри үзбилгеләнеше мониторингының үткәру	Мәктәп житәкчеләре, Психолог- педагогик хезмәт
2. Профориентация эшенең бердәм мәгълүмати мохите	2.1. Техник ижат өлкәсендә яшьләр проектларын алга этәрүгә юнәлдерелгән «Профориентация» белем бирү сайтының булдыру һәм мәгълүмати яктан тулыландыру	Мәгариф бүлеге, мәктәп житәкчеләре
	2.2. Яшүсмерләр һәм яшьләр өчен «Теләче» газетасы битләрендә мәгълүмати-һөнәри юнәлеш программасы проектының гамәлгә ашыру	Мәгариф бүлеге
3. Профориентация эшен кадрлар һәм методик тәмин итү	3.1. Һөнәри юнәлеш бирүче кадрлар белән тәмин ителешне анализлау	Мәгариф бүлеге, мәктәп житәкчеләре
	3.2. УВПО һәм УСПО белем алучы укучылар-яшьләрнең мәгълүмат банкын булдыру буенча эшне оештыру	Мәгариф бүлеге, мәктәп житәкчеләре
	3.3. Укучыларның һөнәри үзбилгеләнешен тәмин итү нәтижәләлеген мониторинглауны оештыру	Мәгариф бүлеге
	3.4. Мәгариф оешмалары педагогларының һөнәри юнәлеш бирү буенча еллык методик продукция конкурсын үткәру	Мәгариф бүлеге

«2021-2025 елларга
Татарстан Республикасы
Теләче муниципаль районы
берәмлеген үстерү»
муниципаль программасына
5 номерлы кушымта

**Ярдәмче программа
«Сәләтле балаларга ярдәм итү»**

Ярдәмче программа атамасы	Сәләтле балаларга ярдәм (алга таба - Ярдәмче программа)
Ярдәмче программаны төп эшләүчеләр	МКУ «Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты мэгариф бүлеге» (алга таба - Мэгариф бүлеге)
Ярдәмче программаның максаты	Белем бирү эшчәнлегенң нәтижәле формалары нигезендә сәләтле балаларны ачыклау һәм аларга ярдәм итү системасын үстерү
Ярдәмче программаның бурычлары	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сәләтле балалар белән эшләү өчен педагогик кадрларны эзерләү, яңадан эзерләү һәм квалификацияләрен күтәрү системасын яңарту. 2. Белем бирүнең нәтижәле рәвешләреннән файдаланып, сәләтле балаларны ачыклауны, укытуны, тәрбияләүне һәм үстерүне мэгълүмати-методик тәэмин итүне камилләштерү. 3. Мэгариф оешмалары эшчәнлеген координацияләү, сәләтле балаларның интеллектуаль-ижади потенциалын үстерү мэсьәләләрендә кызыксынучы учреждениеләр һәм оешмалар белән хезмәттәшлек. 4. Сәләтле балаларга социаль, хокукый һәм психологик ярдәм күрсәтү. 5. Талантлы балаларны күрсәтү, аларга ярдәм итү һәм жәмәгать тарафыннан танылу өчен интеллектуаль, ижади һәм спорт олимпиадаларын, смотрларны, конкурслар һәм ярышларны эзерләү һәм уздыру системасын үстерү. 6. Сәләтле балаларның ижади эшчәнлеген стимуллаштыру, фәнни-тикшеренү эшчәнлеген барышында аларның шәхси ижади сәләтләрен гәмәлгә ашыру өчен шартлар тудыру
Ярдәмче программаны гәмәлгә ашыру сроклары	2021-2025 еллар
Еллар һәм чыганаclar буенча бүленеп, Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре	<p>2021-2025 елларда Подпрограмманы финанслауга барлыгы 0,00 мең сум каралган, шул исәптән еллар буенча:</p> <p>2021 ел – 0,00 мең сум 2022 ел – 0,00 мең сум 2023 ел – 0,00 мең сум 2024 ел – 0,00 мең сум 2025 ел – 0,00 мең сум</p> <p>2021-2025 елларга Программаны финанслау күләмнәре Теләче муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 0,00 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:</p> <p>2021 ел – 0,00 мең сум 2022 ел – 0,00 мең сум 2023 ел – 0,00 мең сум</p>

<p>2024 ел – 0,00 мең сум 2025 ел – 0,00 мең сум 2021-2025 елларга Программаны финанслау күләмнәре Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән 0,00 мең сум тәшкит итәчәк, шул исәптән еллар буенча: 2021 ел – 0,00 мең сум 2022 ел – 0,00 мең сум 2023 ел – 0,00 мең сум 2024 ел – 0,00 мең сум 2025 ел – 0,00 мең сум 2021-2025 елларга Программаны финанслау күләмнәре федераль бюджет акчалары исәбеннән 0,00 мең сум тәшкит итәчәк, шул исәптән еллар буенча: 2021 ел – 0,00 мең сум 2022 ел – 0,00 мең сум 2023 ел – 0,00 мең сум 2024 ел – 0,00 мең сум 2025 ел – 0,00 мең сум Программаны финанслау күләмнәре фараз характерында һәм чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елы һәм план чоры) Теләче муниципаль районы Советы карары нигезендә аныкланачак</p>

1. Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сферасының гомуми характеристикасы, төп проблемаларны тасвирлау һәм аларны хәл итү юллары

Муниципаль районның инновацион үсешенә төп шарты һәм аның төп конкурентлы өстенлеге-балаларның интеллектуаль-ижади потенциалы.

Муниципаль мәгариф системасында сәләтле балаларга ярдәм итү мәгариф оешмаларында укучы балаларны колачлауның төрле юнәлешләре аша системалы рәвештә гамәлгә ашырыла. Барлык мәктәпләрдә дә өлкән сыйныф укучыларын профильле укыту оештырылган, укучылар өстәмә белем бирү системасында шөгылләнә, жәйге профильле лагерларда балаларның катнашуы арта.

Фән олимпиадаларында катнашу нәтижелеге күрсәткечләре уңай динамикага ия.

Күрсәткечләр	2019/2020 уку елы	2020/2021 уку елы	2021/2022 уку елы
Мәктәп укучыларының Бөтенроссия олимпиадасының региональ этабы һәм республика фән олимпиадасы жинүчеләре һәм призерлары саны	19	25	24

Профильле белем бирү системасында һөнәри белем бирү учреждениеләре белән хезмәттәшлек дәвам итә, бу һөнәрне аңлы рәвештә сайлау, башлангыч һөнәри һәм югары уку йортына кадәрге эзерлек мөмкинлегенә бирә. Өлкән сыйныф укучыларының Төбәк фәнни-гамәли конференцияләрендә һәм Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгының югары уку йортлары белән берлектә үткәрелә торган конкурс чараларында катнашу активлыгы арта. Укучыларның Идел буе фәнни-экология конференциясендә, Н.И. Лобачевский исемендәге укучыларның Идел буе фәнни конференциясендә, «ИНТЕЛЛЕКТ» төбәк фәнни-гамәли олимпиадасында, Л.Н. Толстой исемендәге фәнни-гамәли

конференцияда, «Фән паркы» һәм «Мин - тикшеренүче», «Тере классика» кебек өлкән сыйныф укучыларының ижат эшләре фестивалендә һәм башкаларда чыгышлары.

Барлык мәктәпләрдә һәм балаларга өстәмә белем бирү учреждениеләрендә шәхси үсеш, социаль активлыкны, югары сыйныф укучыларының коммуникацион сәләтләрен һәм күнекмәләрен формалаштыруга юнәлдерелгән «Лидерлык нигезләре» белем бирү программасы буенча укыту кертелде.

Муниципаль чараларда ел саен сәләтле балалар белән эшләүгә йомгак ясала.

Мәгариф бүлеге сәләтле чыгарылыш сыйныф укучыларының һөнәри казанышларын мониторинглый. Ижади үсеш, фән олимпиадаларында, НПК жинүчеләр һәм призерларны социаль һәм һөнәри яктан билгеләүнең иң якты фактлары турында мәгълүматлар банкы ел саен яңартыла.

2021-2025 елларга сәләтле балаларга ярдәм итү программасы белем бирү эшчәнлегенә нәтижәле рәвешләре нигезендә сәләтле балаларны ачыклау, аларга ярдәм итү, укыту, тәрбияләү һәм үстерү буенча муниципаль белем бирү системасы эшенең төп юнәлешләрен, идарә итү механизмнарын һәм ресурслар белән тәэмин итү механизмнарын, белем бирүнең нәтижәле рәвешләре нигезендә мәгариф эшчәнлеген булдыру, аларның ижади үсешен һәм үсешен тәэмин итә торган оештыру-эчтәлекле шартлар тудыруны билгели.

Программаны кадрлар һәм мәгълүмати-методик тәэмин итү

№	Чаралар	Гамәлгә ашыру вакытлары	Жаваплы башкаручылар
1.	Сәләтле балалар белән эшләү өчен педагогик кадрларны әзерләү, яңадан әзерләү һәм квалификацияләрен күтәрү системасын камилләштерү	Даими	Мәгариф бүлеге, мәгариф учреждениеләре житәкчеләре
2.	Сәләтле балалар белән нәтижәле эшләүче педагогларны стимуллаштыру системасын эшләү	2022	Мәгариф бүлеге, мәгариф учреждениеләре житәкчеләре
3.	Сәләтле балалар белән эшләү өчен матди-техник базаны үстерү: - ТБУ, МБУ, ОБУ компьютер сыйныфлары белән жиһазлау; - музыкаль инструментлар, техник һәм сәнгать ижаты өчен жайланмалар сатып алу; - белем бирү учреждениеләре китапханәләренең фондын әдәбият һәм яна буын мәгариф ресурслары белән тулыландыру	Даими	Мәгариф бүлеге, мәгариф учреждениеләре житәкчеләре
4.	Сәләтле балалар белән эшләү өчен заманча укыту-методик базаны үстерү: - төрле юнәлешләр буенча мәктәп укучыларын үстерүгә юнәлдерелгән төрле дәрәжәле белем бирү программаларын эшләү һәм тормышка ашыру; - сәләтле балалар белән эшләү буенча методик материаллар эшләү	Даими	Мәгариф бүлеге, мәгариф учреждениеләре житәкчеләре

5.	Белем бирү учреждениеләренең укыту-тәрбия процессына камил белем бирүгә нигезлэнгән инновацион методикалар һәм технологияләр эшләү һәм кертү	Даими	Мәгариф бүлеге, мәгариф учреждениеләре житәкчеләре
6.	«Портфолио» системасын, шул исәптән фән юнәлешләре буенча республика (һәм башка дәрәжә) конкурслары, олимпиадалар, турнирлар нәтижәләре буенча укучыларның шәхси казанышлары электрон банкын үстерү	Даими	Мәгариф бүлеге
7.	Сәләтле балалар үсешенә медик-психологик ярдәм күрсәтүне тәэмин итү	Даими	Мәгариф бүлеге
8.	Сәләтле балалар белән эшләүнең нәтижәлелегенә мониторинг үткөрү	Даими	Мәгариф бүлеге, мәгариф учреждениеләре житәкчеләре

Оештыру эше

№	Чаралар	Гамәлгә ашыру вакытлары	Жаваплы башкаручылар
1.	Тәрбиячеләр, укытучылар, педагог-психологлар, сыйныф житәкчеләре өчен балалар сәләтен ачыклау һәм үстерү өчен шартлар тудыру буенча тематик семинарлар үткөрү	Даими	Мәгариф һәм консультация бүлеге
2.	Сәләтле балаларны ачыклау, аларга ярдәм итү һәм үстерү проблемалары буенча ачык муниципаль фәнни-гамәли конференция үткөрү	Ел саен	Мәгариф бүлеге
3.	Балаларның сәләтен үстерү проблемалары буенча республика һәм Бөтенроссия чараларында педагогларның катнашуын оештыру	ТР Мәгариф һәм фән министрлыгы, планнары буенча	Мәгариф бүлеге
4.	Мәктәпкәчә, гомуми һәм өстәмә белем бирү системасында балаларның сәләтле булуына баскычлы диагностика үткөрү	Ел саен	Мәгариф бүлеге
5.	Муниципаль балалар фәнни-гамәли конференцияләре, конкурслар, смотрлар, күргәзмәләр, фестивальләр, фән олимпиадалары, башка интеллектуаль-ижади чаралар оештыру	Даими	Мәгариф бүлеге, мәгариф учреждениеләре житәкчеләре
6.	Сәләтле балаларның региональ, федераль һәм халыкара дәрәжәдәге конкурс чараларында катнашуын оештыру	Даими	Мәгариф бүлеге
7.	Күргәзмәләр оештыру, балаларның проект, тикшеренү, ижади эшләрэн бастыру	Ел саен	Мәгариф бүлеге
8.	Югары белем бирү ихтыяжлары булган балалар өчен дистанцион белем бирүне оештыру	Даими	Мәгариф бүлеге, мәгариф учреждениеләре житәкчеләре
9.	Сәләтле балалар өчен сезонлы профильле сменалар һәм лагерьлар оештыру	Ел саен	Мәгариф бүлеге

10.	Ата-аналар белән эшне оештыру: - ата-аналар конференциясен үткәру; - сәләтле балалар һәм аларның эти-эниләре өчен психологик тренингләр, шәхси консультацияләр үткәру; - сәләтле балаларның ата-аналарын программа-методик материаллар белән тәмин итү һәм методик рекомендацияләр эшләү	Ел саен Мөрәжәгатьләр буенча Даими	Мәгариф бүлеге
-----	---	---	----------------

Сәләтле балаларга ярдәм итү мәсьәләләрендә ведомствоара координацияләү

№	Чаралар	Гамәлгә ашыру вакытлары	Жаваплы башкаручылар
1.	Мәгариф учреждениеләре, башка кызыксынган оешмалар һәм предприятиеләр арасында балалар сәләтен үстерү буенча хезмәттәшлек итү мәсьәләләрендә социаль партнерлыкны үстерү	Даими	Мәгариф бүлеге, мәгариф учреждениеләре житәкчеләре
2.	Фәнни учреждениеләр лабораторияләре базасында һәм предприятиеләрдә балаларның проект, тикшеренү, ижат эшчәнлеген оештыру, сәләтле балалар белән индивидуаль эшләргә галимнәрне, белгечләрен, ижади интеллигенцияне жәлеп итү	Даими	Мәгариф бүлеге, мәгариф учреждениеләре житәкчеләре
3.	Сәләтле балалар белән эшләү буенча педагогларның иң яхшы проект, тикшеренү, ижади эшләрен һәм методик материалларын массакүләм мәгълүмат чараларында бастырып чыгаруны тәмин итү	Даими	Мәгариф бүлеге, мәгариф учреждениеләре житәкчеләре
4.	Интернет челтәрендә мәгълүмати битләргә ярдәм итү	Даими	Мәгариф бүлеге, мәгариф учреждениеләре житәкчеләре
5.	Сәләтле балалар белән эшләү өлкәсендә халыкара хезмәттәшлекне урнаштыру һәм үстерү	Даими	Мәгариф бүлеге, мәгариф учреждениеләре житәкчеләре

2. Ярдәмче программаның төп максатлары, бурычлары, соңгы нәтижеләрен, аны гамәлгә ашыру срокларын һәм этапларын тасвирлау

Программаның максаты: Белем бирү эшчәнлеген нәтижелә формалары нигезендә сәләтле балаларны ачыклау һәм аларга ярдәм итү системасын үстерү

Программаның бурычлары:

- интеллектуаль, ижади һәм спорт олимпиадаларын, смотрларны, конкурсларны һәм ярышларны эзерләү һәм уздыру системасын үстерү, талантлы балаларны яклау һәм жәмәгәтчелек тарафыннан тану;

- сәләтле балаларның ижади эшчәнлеген стимуллаштыру, фәнни-тикшеренү эшчәнлеген барышында аларның шәхси ижади сәләтләр мен тормышка ашыру өчен шартлар тудыру;

- сәләтле балалар белән эшләрү өчен педагогик кадрларны эзерләрү, янадан эзерләрү һәм квалификацияләр мен күтәрү системасын яңарту;

- белем бирү эшчәнлегенң нәтижәле формаларын кулланып, сәләтле балаларны ачыклау, аларга ярдәм итү, укыту, тәрбияләрү һәм үстерү буенча мәгълүмати-методик тәэмин итүне камилләштерү;

- белем бирү оешмалары эшен координацияләрү, кызыксынган учреждениеләр һәм оешмалар белән сәләтле балаларның интеллектуаль-ижади потенциалын үстерү мәсьәләләр мендә хезмәттәшлек итү;

- сәләтле балаларга социаль, хокукий һәм психологик ярдәм күрсәтүне тәэмин итү.

Өстенлекле юнәлешләр:

- балаларның талантларын һәм сәләтләр мен, шул исәптән матди ярдәм чараларын гамәлгә ашыру аша да, үстерүне стимуллаштыру;

- шәхеснң рухи потенциалын, аның үсешенң эчке хәрәкәт көче, ижади үз-үзләр мен күрсәтү, үз-үзәнне раслауга һәм тормышка ашыруга юнәлтелгән эчке энергия буларак формалаштыру;

- сәләтле балаларның фәнни-тикшеренү күнекмәләр мен үстерү;

- сәләтле балалар белән эшләрү буенча белем бирү учреждениеләр мен үстерү һәм аларга ярдәм итү;

- сәләтле балаларга муниципаль ярдәм күрсәтү һәм социаль ярдәм күрсәтү;

- сәләтле балалар белән эшләрүче кадрлар эзерләрү системасын үстерү;

- сәләтле балалар белән эшләрүнң төрле юнәлешләр мен буенча һәм Программаны тормышка ашыруны тәэмин итү буенча оештыру чараларын гамәлгә ашыру.

3. Ресурслар белән тәэмин итүне жайга салу ярдәмче программасы

2021-2025 елларда Подпрограмманы финанслауга барлығы 0,00 мең сум каралган, шул исәптән еллар буенча:

2021 ел – 0,00 мең сум

2022 ел – 0,00 мең сум

2023 ел – 0,00 мең сум

2024 ел – 0,00 мең сум

2025 ел – 0,00 мең сум

2021-2025 елларга Программаны финанслау күләмнәр мен Теләче муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 0,00 мең сум тәшк ил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:

2021 ел – 0,00 мең сум

2022 ел – 0,00 мең сум

2023 ел – 0,00 мең сум

2024 ел – 0,00 мең сум

2025 ел – 0,00 мең сум

2021-2025 елларга Программаны финанслау күләмнәр мен Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән 0,00 мең сум тәшк ил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:

2021 ел – 0,00 мең сум

2022 ел – 0,00 мең сум

2023 ел – 0,00 мең сум

2024 ел – 0,00 мең сум

2025 ел – 0,00 мең сум

2021-2025 елларга Программаны финанслау күләмнәре федераль бюджет акчалары исәбеннән 0,00 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:

2021 ел – 0,00 мең сум

2022 ел – 0,00 мең сум

2023 ел – 0,00 мең сум

2024 ел – 0,00 мең сум

2025 ел – 0,00 мең сум

Программаны финанслау күләме фараз характерына ия һәм чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) Теләче муниципаль районы Советы карары нигезендә тәгаенләнәчәк.

4. Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру механизмы

Ярдәмче программаның төп чараларын, шул исәптән «Россия Федерациясендә мәгариф турында» Федераль законны тормышка ашыру максатында, норматив-хокукый актларны эшләү һәм раслау планлаштырыла.

5. Социаль-икътисадый нәтижәлелекне бәяләү ярдәмче программасы

Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү түбәндәге таблицада күрсәтелгән индикатив күрсәткечләр нигезендә гамәлгә ашырыла:

№	Күрсәткеч исеме (индикатор)	Үлчә Ү берәм леге	Күрсәткечләрнең әһәмияте					
			2020 ел	2021 ел	2022 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел
1.	Сәләтле балалар белән эшләүче белгечләрнең һөнәри компетентлыгы дәрәжәсен күтәрү	%	27	29	31	33	34	35
2.	«Теләче муниципаль районының сәләтле балалары» банкына кергән сәләтле балаларга психологик-педагогик ярдәм күрсәтү	%	5	7	9	11	12	13
3.	Муниципаль дәрәжәдә олимпиада хәрәкәте системасына кертелгән сәләтле балалар саны өлеше	%	20	22	25	28	29	30
4.	Республика дәрәжәсендә олимпиада хәрәкәте системасына кертелгән сәләтле балалар саны өлеше	%	15	16	17	18	18	19
5.	Интеллектуаль, ижади конкурсларда һәм муниципаль дәрәжәдәге НПК катнашучы балалар саны өлеше	%	20	21	22	23	23	24
6.	Интеллектуаль, ижади конкурсларда һәм республика (бөтенроссия) дәрәжәсендәге НПК катнашучы балалар саны өлеше	%	14	15	16	17	18	18

7.	Спорт ярышларының муниципаль этабында катнашучы балалар өлеше	%	30	32	36	37	40	40
8.	Доля детей, участвующих на республиканских и всероссийских спортивных соревнованиях	%	15	18	20	23	24	25
9.	Бөтенроссия һәм республика олимпиадаларының муниципаль этабында балаларның катнашу нәтижәлелеге	%	20	22	23	25	25	26
10.	Балаларның бөтенроссия һәм республика олимпиадаларының төбәк этабында һәм йомгаклау этабында катнашу нәтижәлелеге	%	15	16	17	18	19	20
11.	Балаларның спорт ярышларының муниципаль этабында катнашу нәтижәлелеге (1-11 сыйныф укучыларының гомуми саныннан)	%	26	27	28	29	30	30
12.	Балаларның республика һәм Бөтенроссия спорт ярышларында катнашу нәтижәлелеге (1-11 сыйныф укучыларының гомуми саныннан)	%	9	10	13	14	14	14

«2021-2025 елларга
Татарстан Республикасы
Теләче муниципаль районы
мәгарифен үстерү»
муниципаль программасына
6 номерлы кушымта

**Ярдәмче программа
«Белем бирүнең сыйфатын бәяләүнең муниципаль системасын үстерү»**

Ярдәмче программа атамасы	Белем бирү сыйфатын бәяләүнең муниципаль системасын үстерү (алга таба - Ярдәмче программа)
Ярдәмче программаны төп эшләүчеләр	МКУ «Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты мәгариф бүлеге» (алга таба - Мәгариф бүлеге)
Ярдәмче программаның максаты	Мәгариф сыйфаты белән идарә итү мәсьәләләре буенча нигезле идарәчел карарлар кабул итү өчен мәгариф сыйфаты турында объектив мәгълүмат белән тәмин итү, Теләче муниципаль районы мәгариф системасын үстерүне фаразлау, шулай ук мәгариф хезмәтләрәннән файдаланучыларга мәгълүмат дәрәжәсен арттыру
Ярдәмче программаның бурычлары	1. Белем бирү сыйфаты белән идарә итүдәге проблемалы зоналарны алга таба камилләштерү буенча эшчәнлекне оештыру өчен ачыклау. 2. Мәгариф сыйфатына идарә итүнең муниципаль механизмнарының нәтижелелегенә йогынты ясый торган төп факторларны ачыклау. 3. Тәжрибә тарату өчен мөктәпләрнең методик хезмәтләре арасында районның иң яхшы тәжрибәләрен ачыклау
Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары	2021-2025 еллар
Еллар һәм чыганаclar буенча бүленеп, Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре	2021-2025 елларда Ярдәмче программаны финанслауга барлыгы 3657,90 мең сум каралган: 2021 ел – 0,00 мең сум 2022 ел – 1225,90 мең сум 2023 ел – 744,00 мең сум 2024 ел – 844,00 мең сум 2025 ел – 844,00 мең сум 2021-2025 елларга ярдәмче программаны финанслау күләмнәре Теләче муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 3657,90 мең сум тәшkil итәчәк: 2021 ел – 0,00 мең сум 2022 ел – 1225,90 мең сум 2023 ел – 744,00 мең сум 2024 ел – 844,00 мең сум 2025 ел – 844,00 мең сум 2021-2025 елларга Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән дәүләт программасын финанслау күләмнәре 0,00 сум, шул исәптән еллар буенча: 2021 ел – 0,00 мең сум 2022 ел – 0,00 мең сум

	<p>2023 ел – 0,00 мең сум 2024 ел – 0,00 мең сум 2025 ел – 0,00 мең сум 2021-2025 елларга Программаны финанслау күләмнәре федераль бюджет акчалары исәбеннән 0,00 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча: 2021 ел – 0,00 мең сум 2022 ел – 0,00 мең сум 2023 ел – 0,00 мең сум 2024 ел – 0,00 мең сум 2025 ел – 0,00 мең сум Ярдәмче программаны финанслау күләме фаразланган характерда һәм чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Теләче муниципаль районы Советы карары нигезендә тәгаенләнәчәк.</p>
<p>Ярдәмче программаның максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән ахыргы нәтижәләре (Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру нәтижәләрен бәяләү индикаторлары)</p>	<p>Белем бирү сыйфатын бәяләү системасы кертелгән мәгариф дәрәжәләре санының үсеше 2025 елга 4 данәгә кадәр; Жәмәгатьчелек катнашында идарәнең коллегияль органнары (ата-аналар, эш бирүчеләр) кертелгән мәгариф һәм финанс-хужалык эшчәнлегенә стратегик мәсьәләләре буенча карарлар кабул итү вәкаләтләре бирелгән мәгариф учреждениеләренә өлешен 2025 елда 100 %ка кадәр арттыру</p>

1. Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә характеристика, төп проблемаларны һәм үсеш фаразын тасвирлау

Өлеге ярдәмче программаның эшчәнлек өлкәсе белем бирү сыйфатын бәяләү системасын үз эченә ала. Хәзерге вакытта белем бирү сыйфатын бәяләүнең муниципаль системасы күп функцияле система буларак формалаштырыла:

- белем бирү эшчәнлеген дөүләт регламенты процедураларында катнашу (белем бирү эшчәнлеген лицензияләү, белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы учреждениеләргә дөүләт аккредитациясе, мәгариф өлкәсендә дөүләт контроле (күзәтчелеге));

- бәяләү процедураларында катнашу (дөүләт йомгаклау аттестациясе һәм башкалар);

- белем бирү сыйфатын бәйсез бәяләү процедурасында катнашу, шул исәптән белем бирү учреждениесе эчендә белем бирү сыйфатын бәяләүне дә кертәп;

- төрле дәрәжәдәге мониторинг тикшеренүләре;

- үз-үзенә бәяләү процедуралары.

Теләче районында белем бирү сыйфатын бәяләү муниципаль системасының аерым механизмнары һәм процедуралары барлыкка килде. «Татарстан Республикасында электрон мәгариф» автоматлаштырылган мәгълүмат системасында урнаштырылган белем бирү учреждениеләренә эш күрсәткечләре укучыларның, аларның уку-укыту казанышларын персонафикацияләнгән исәпкә алырга, шулай ук мәгариф системасы эшенә нәтижәлеге исәпләү өчен мәгълүматларны эшкәртүне тәмин итәргә мөмкинлек бирә. Район мәктәпләрендә

тышкы (бэйсез) тест формасында белем алуучу уку казанышларын бэйсез баялөу кулланыла. Моннан тыш, укучулар төрле диагностик тикшеренүлөрдө катнашалар.

Мэгариф хезмөткэрлөрөнөң хезмөт хакын яңача түлөү системасына юнөлдөрөлгөн житөкче хезмөткэрлөрне аттестациялөү моделе эшлөнде.

Беренче һәм югары квалификация категориялөрөнө педагогик хезмөткэрлөрне аттестациялөү процедураларын техник яктан тээмин итү тээмин ителде.

Белем бирү нәтижелөрөнөң һәм аларга ирешү шартларының ФГОС таләплөрөнө туры килүе турында, районда белем бирү сыйфатының торышы, аның үзгөрү тенденциялөре турында объектив мәгълүмат алуны тээмин итө торган белем бирү сыйфатын баялөү системасын камилләштерү бурычын хәл итү шулай ук белем бирү сыйфатын баялөү чараларын гамәлгә ашыру исәбенә ирешелә, аның кысаларында 2021-2025 елларга кадәр ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның нәтижелелеге күрсәткечлөре һәм индикаторлары билгелөнде.

Күрсәткечләр һәм индикаторлар:

№	Күрсәткечләр	Берәм лек	Еллар буенча әһәмияттәге				
			2021	2022	2023	2024	2025
1.	Башлангыч, төп һәм урта (тулы) гомуми белем бирү программаларын үзләштерү (укуту дәрәжәсе:						
	башлангыч белем бирү баскычлары	%	60	62	65	66	67
	укутуның урта баскычлары	%	55	58	60	62	65
	өлкән баскыч укуту	%	65	67	69	70	70
2.	Укучуларның укудан тыш казанышларын баялөү дәрәжәсе:						
	югары	%	30	35	40	42	45
	урта	%	50	55	55	55	55
	түбән	%	20	10	5	5	5
3.	МУ эшчәнлегенөң дәүләти-ижтимагый баясен тээмин итү өчен белем бирү сыйфатын баялөүнең стандартлаштырылган чаралары, күрсәткечлөре системасы булу	әйе/ юк	әйе	әйе	әйе	әйе	әйе
4.	Чыгарылыш сыйныф укучысының образына (портретына) тәрбия процессының сыйфатын баялөү критерийлары системасының туры килү дәрәжәсе:						
	югары	%	50	75	80	85	90
	урта	%	40	20	17	10	9
	түбән	%	10	5	3	2	1

Шуна да карастан, бүгенге көндө мэгариф системасының актуаль юнөлешлөре буенча мәгълүматны берләштерүче белем бирү сыйфатының мәгълүмати моделе юк; мэгариф учреждениелөре эшчәнлегенөң төрле аспектлары турында гавами хисап стандартлары формалаштырылмаган. Укучуларның укудан тыш казанышларын баялөүнең объектив системасын һәр жирдә гамәлгә кертү зарур; кулланучыларның һәм жәмәгать институтларының белем бирү сыйфатын контрольдә тоту һәм баялөүдә катнашу механизмнарын камилләштерү зарур.

Монның нәтижәсе булып, белем бирү сыйфатын күтәрергә һәм укучуларның иң яхшы төркемнәреннән артта калуны киметергә мөмкинлек бирүче нәтижәле идарә карарларын кабул итүдә кыенлыктар булу тора. Белем бирү системасында сыйфатны баялөү механизмнары зәгыйфь булу сәбәпле, дәүләт саясәте чараларының нәтижелелеген баялөү практикасы үсмәгән диярлек, бу күрелә торган чараларның нәтижелелегенә ышанычлы ирешергә мөмкинлек бирми.

Әлеге юнәлеш буенча өзгәртүнең үсеш фазасы-белем бирү сыйфатын бәяләү процедураларының һәм механизмнарының балансланган системасын булдыру.

2. Ярдәмче программаның төп максатлары, бурычлары һәм чаралары, соңгы нәтижеләрне, аны гамәлгә ашыру срокларын һәм этапларын тасвирлау

Ярдәмче программа максаты - мәгариф сыйфаты белән идарә итү мәсьәләләре буенча нигезле идарә итү карарларын кабул итү, Теләче муниципаль районы мәгариф системасын үстерүне фаразлау, шулай ук мәгариф хезмәтләрен кулланучыларның мәгълүмат дәрәжәсен күтәрү өчен мәгариф сыйфаты турында объектив мәгълүмат белән тәмин итү.

Ярдәмче программаның бурычлары булып түбәндәгеләр торалар:

1. Белем бирү сыйфаты белән идарә итүдәге проблемалы зоналарны алга таба камилләштерү буенча эшчәнлекне оештыру өчен ачыклау.

2. Мәгариф сыйфатына идарә итүнең муниципаль механизмнарының нәтижеләгенә йогынты ясый торган төп факторларны ачыклау,

3. Тәҗрибә тарату өчен мәктәпләрнең методик хезмәтләре арасында районның иң яхшы тәҗрибәләрен ачыклау.

Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның ахыргы нәтижәсенә төп күрсәткечләре булып тора:

- сыйфатны бәяләүнең төбәк системасы механизмнары тормышка ашырыла торган белем дәрәжәләре саны;

-мәгариф һәм финанс-хужалык эшчәнлегенә стратегик мәсьәләләре буенча карарлар кабул итү вәкаләтләре бирелгән жәмәгәтчелек катнашында коллегияль идарә органнары кертелгән мәгариф учреждениеләре өлеше.

Ярдәмче программаның төп чаралары характеристикасы:

Бурычларны үтәү өчен районның барлык белем бирү учреждениеләренә мәгълүмати-коммуникацион технологияләр ярдәмендә белем бирү ресурсларынан файдалану мөмкинлеге тәмин ителәчәк, белем бирү сыйфатын мониторинглауға һәм бәяләүгә элгүче учреждениеләр һәм катнашучылар саны арттырылачак, бердәм дәүләт имтиханы нәтижеләре турында Россия Федерациясе субъектларының мәгълүмат базасыннан мәгълүмат алу, житкерелгән муниципаль биремнәр параметрларын үтәү дәрәжәсен арттыру өчен шартлар тудырылачак.

Чаралар.

Әлеге чаралар кысаларында мәктәп һәм белем бирү процессында катнашучылар арасында кире элемент системасын тәмин итүче гомуми белем бирү учреждениеләрендә белем бирү сыйфатын бәяләүнең эчтәлеген һәм сыйфатын үстерү хупланачак. Аларга түбәндәгеләр керә:

- гомуми белем бирүнең башлангыч, төп һәм урта (тулы) баскычларында белем бирү программаларын үзләштерүнең фән (уку) нәтижеләрен мониторинглауның региональ системасын гамәлгә кертү;

- укучыларның укудан тыш казанышларын бәяләүнең төбәк системасын гамәлгә кертү;

- гомуми белем бирү учреждениеләрендә тәрбия процессының сыйфатын бәяләүнең төбәк системасын гамәлгә кертү;

- дәүләт йомгаклау аттестациясен һәм башка бәяләү процедураларын аналитик тәмин итүнең региональ системасын гамәлгә кертүгә (бәяләү нәтижеләре буенча аналитик отчетлар эзерләү, нәтижеләрне куллану һәм идарә карарларын эшләү буенча рекомендацияләр эзерләү) аерым игътибар биреләчәк.

Белем бирү хезмәтләрен кулланучыларны мәгариф системасы эшчәнлеген бәяләүгә кертү һәм мәгариф учреждениеләре эшчәнлегенә дөүләт-ижтимагый бәя бирү системасын эшләү юлы белән кире элемтә һәм кулланучыга ярдәм механизмнары үсәчәк. Әлеге юнәлешне гамәлгә ашыру гражданны мәгариф учреждениеләре белән идарә итүгә, мәгариф процессына мәгариф учреждениеләре эшчәнлеге мәсьәләләре буенча халыкка үз вакытында һәм тулы мәгълүмат житкерү өчен жәлеп итү зарурлыгы белән бәйле.

Белем бирү учреждениеләренен электрон мониторингын кертү юлы белән белем бирү сыйфатын мониторинглауның муниципаль системасы булдырылачак, ул укучылар һәм аларның гаиләләре тарафыннан белем бирү хезмәтләрен сайлап алу өчен мәгълүмати база булдырырга мөмкинлек бирәчәк.

Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру максат һәм бурычларга ирешүгә юнәлдерелгән программа чараларын башкаручыларның координацияләнгән гамәлләреннән гыйбарәт. Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру, планлаштырылган күрсәткечләргә ахыргы нәтижәләргә ирешү зарурлыгынан чыгып, каралган чараларны үтәү юлы белән гамәлгә ашырыла.

3. Чараларны ресурслар белән тәмин итүне жайга салу ярдәмче программасы

2021-2025 елларда Ярдәмче программаны финанслауга барлыгы 3657,90 мең сум каралган:

2021 ел – 0,00 мең сум

2022 ел – 1225,90 мең сум

2023 ел – 744,00 мең сум

2024 ел – 844,00 мең сум

2025 ел – 844,00 мең сум

2021-2025 елларга ярдәмче программаны финанслау күләмнәре Теләче муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 3657,90 мең сум тәшкил итәчәк:

2021 ел – 0,00 мең сум

2022 ел – 1225,90 мең сум

2023 ел – 744,00 мең сум

2024 ел – 844,00 мең сум

2025 ел – 844,00 мең сум

2021-2025 елларга Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән дөүләт программасын финанслау күләмнәре 0,00 сум, шул исәптән еллар буенча:

2021 ел – 0,00 мең сум

2022 ел – 0,00 мең сум

2023 ел – 0,00 мең сум

2024 ел – 0,00 мең сум

2025 ел – 0,00 мең сум

2021-2025 елларга Программаны финанслау күләмнәре федераль бюджет акчалары исәбеннән 0,00 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:

2021 ел – 0,00 мең сум

2022 ел – 0,00 мең сум

2023 ел – 0,00 мең сум

2024 ел – 0,00 мең сум.

2025 ел – 0,00 мең сум.

Ярдәмче программаны финанслау күләме фаразланган характерда һәм чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына)Теләче муниципаль районы Советы карары нигезендә тәгаенләнәчәк.

4. Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру механизмы

Ярдәмче программаның төп чараларын, шул исәптән "Россия Федерациясендә мәгариф турында" Федераль законны гамәлгә ашыру максатларында норматив хокукий актларны эшләү һәм раслау планлаштырыла.

5. Социаль-икътисадый нәтижәлелекне бәяләү ярдәмче программасы

Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү түбәндәге таблицада күрсәтелгән индикатив күрсәткечләр нигезендә гамәлгә ашырыла:

№	Күрсәткеч исеме, берәмлек	Башкарышучы	2021	2022	2023	2024	2025
1.	Сыйфатны бәяләүнең төбәк системасы механизмнары гамәлгә ашырыла торган белем дәрәжәләре саны.	МКУ «Теләче муниципаль районы мәгариф бүлеге»	4	4	4	4	4
2.	Жәмәгатьчелек катнашында коллегияль идарә органнары кертелгән мәгариф учреждениеләре өлеше (ата-аналар, эш бирүчеләр), аларда мәгариф һәм финанс-хужалык эшчәнлегенен стратегик мәсьәләләре буенча карарлар кабул итү вәкаләтләре бирелгән, %	МКУ «Теләче муниципаль районы мәгариф бүлеге»	100	100	100	100	100

План буенча күрсәткечләрнең факттагы әһәмиятенә ирешү Ярдемче программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеге турында дәлилләячәк.

«2021-2025 елларга
Татарстан Республикасы
Теләче муниципаль районы
мәгарифен үстерү»
муниципаль программасына
7 номерлы кушымта

**Ярдәмче программа
«Теләче муниципаль районы мәгариф системасының кадрлар
потенциалын үстерү»**

Ярдәмче программа атамасы	Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы мәгариф системасының кадрлар потенциалын үстерү (алга таба - Ярдәмче программа)
Ярдәмче программаны төп эшләучеләр	МКУ «Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты мәгариф бүлеге» (алга таба - Мәгариф бүлеге)
Ярдәмче программаның максаты	- мәгариф системасын модернизацияләү шартларында мәгариф учреждениеләренә югары профессиональ педагогик һәм идарә кадрларына булган ихтыяжларын тәэмин итү; - мәгариф системасының кадрлар потенциалын тамырдан яхшырту, тәрбияче, укытучы һөнәренә абруен күтәрү
Ярдәмче программаның бурычлары	- педагогларның уңышлы һөнәри эшчәнлеген стимуллаштыру системасын үстерү; - мәгариф хезмәткәрләренә социаль ярдәм чараларын үстерү һәм камилләштерү; - район мәгариф оешмаларында яшь педагогларны җәлеп итү һәм беркетү буенча оештыру, мәгълүмати эшнә көчәйтү; - мәгариф хезмәткәрләренә өзлексез һөнәри үсешенә нәтиҗәле моделен булдыру;
Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары	2021-2025 еллар
Еллар һәм чыганаclar буенча бүленеп, Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре	2021-2025 елларда ярдәмче программаны финанслауга барлыгы 3780,00 мең сум каралган: 2021 ел – 1920,00 мең сум 2022 ел – 1860,00 мең сум 2023 ел – 0,00 мең сум 2024 ел – 0,00 мең сум 2025 ел – 0,00 мең сум 2021-2025 елларга Татарстан Республикасы дәүләт программаларын финанслау күләмнәре Теләче муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 0,00 сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча: 2021 ел – 0,00 мең сум 2022 ел – 0,00 мең сум 2023 ел – 0,00 мең сум 2024 ел – 0,00 мең сум 2025 ел – 0,00 мең сум 2021-2025 елларга Татарстан Республикасы бюджеты акчалары

	<p>исәбеннән дәүләт программасын финанслау күләмнәре 3780,00мең сум, шул исәптән еллар буенча:</p> <p>2021 ел – 1920,00 мең сум.</p> <p>2022 ел – 1860,00 мең сум.</p> <p>2023 ел – 0,00 мең сум</p> <p>2024 ел – 0,00 мең сум.</p> <p>2025 ел – 0,00 мең сум.</p> <p>2021-2025 елларга Программаны финанслау күләмнәре федераль бюджет акчалары исәбеннән 0,00 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән еллар буенча:</p> <p>2021 ел – 0,00 мең сум</p> <p>2022 ел – 0,00 мең сум</p> <p>2023 ел – 0,00 мең сум</p> <p>2024 ел – 0,00 мең сум.</p> <p>2025 ел – 0,00 мең сум.</p> <p>Программаны финанслау күләмнәре фараз характерында һәм чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елы һәм план чоры) Теләче муниципаль районы Советы карары нигезендә аныкланачак</p>
<p>Ярдәмче программаның максатларын һәм бурычларын тормышка ашыруның көтелгән ахыргы нәтижәләре (Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру нәтижәләрен бәяләү индикаторлары)</p>	<p>Чараларны тормышка ашыру ярдәм итәчәк:</p> <ul style="list-style-type: none"> - кадрлар потенциалының нәтижәләгән арттыру; - укытучы, тәрбияче һөнәренә абруен күтәрү; - инновацион белем бирү технологияләрен гамәлгә кертү буенча

1. Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сферасының гомуми характеристикасы, ярдәмче программаны гамәлгә ашыруны исәпкә алып, хәлне үстерү проблемалары һәм фаразлары

Педагогларның һөнәри осталыгы-мәктәпләрдә белем бирү процессын яңарту өчен нигез. Районның гомуми белем бирү системасында 431 кеше эшли, шуларның 295е - педагогик хезмәткәрләр, 238е - укытучылар. Педагогик хезмәткәрләр арасынан гендер составы - 242, ир-атлар - 53.

Районның гомуми белем бирү учреждениеләрендә эшләрүче педагог хезмәткәрләренә эш стажы 20 елдан артык - 221 кеше (75%). Югары квалификация категориясе 47 кеше, 15,9% - беренче квалификация категориясе, (254 кеше, 70,1%).

Гомуми белем бирү учреждениеләрендә укытучыларның сыйфат составы, 238 предметтан (231 укытучының югары белеме бар, бу 97 % тәшкил итә). Әлеге программаны гамәлгә ашыру бурычы 100% күрсәткечкә якынаю.

Читтән торып уку системасында педагогик хезмәткәрләренә белем дәрәжәсен күтәрүгә игътибар итәргә.

Соңгы елларда яшь белгечләренә район мәгариф оешмаларында беркетелү тенденциясе күзәтелә башлады. Моңа яшь белгечләр өчен кайбер ташламаларны күздә тоткан республика сәясәте дә ярдәм итә:

- грант ярдәме;

- өч ел дәвамında профессиональ эшчәнлектә хезмәт хакына ай саен өстәмә түләүне стимуллаштыручы.

Мәгариф системасын модернизацияләү, аның яңа сыйфатын һәм нәтижәләгән тәмин итү бурычлары мәгариф хезмәткәрләренә һөнәри осталыгын камилләштерү проблемасын шактый актуальләштерә. Бу мәгарифнең педагогик кадрларын әзерләү, яңадан әзерләү һәм квалификацияләрен күтәрү системасын тирән һәм төрле яклап оештыруны таләп итә, бу белем бирү процессының заманча эчтәлеген тәмин итәргә һәм перспективалы белем бирү технологияләрен кулланырга мөмкинлек бирәчәк. Шулай ук мәгариф хезмәткәрләренә социаль ярдәм чараларын алга таба да үстерү һәм камилләштерү зарур. Әлеге бурычларны хәл итүгә «2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы мәгариф системасының кадрлар потенциалын үстерү» программасы чаралары юнәлтелгән.

2. Ярдәмче программаның төп максатлары, бурычлары һәм чаралары, соңгы нәтижәләренә, аны гамәлгә ашыру срокларын һәм этапларын тасвирлау

Ярдәмче программаның максаты-мәгариф системасының кадрлар потенциалын тамырдан яхшырту, тәрбиячә, укытучы һөнәренә абруен күтәрү.

Ярдәмче программаның бурычлары булып түбәндәгеләр торалар:

- педагогларның уңышлы һөнәри эшчәнлеген стимуллаштыру системасын үстерү;

- мәгариф хезмәткәрләренә социаль ярдәм чараларын үстерү һәм камилләштерү;

- район мәгариф оешмаларында яшь педагогларны жәлеп итү һәм беркетү буенча оештыру, мәгълүмати эшнә көчәйтү;

- өзлексез һөнәри белем бирүнең нәтижәле моделен булдыру.

Программа программаны тормышка ашыру буенча муниципаль норматив документлар әзерләүне һәм кабул итүне күздә тотта. Программа чаралары белән үткәрү каралган:

- белем бирү учреждениеләренә кадрлар белән тәмин ителешә торышы мониторингы;

- педагоглар һәм тәрбиячеләр арасында һөнәри конкурслар;

- яшь педагоглар өчен чаралар;

- жирле массакуләм мәгълүмат чараларында педагогик хезмәтне пропагандалау буенча чаралар.

3. Чараларны ресурслар белән тәмин итүне жайга салу ярдәмче программасы

2021-2025 елларда ярдәмче программаны финанслауга барлығы 3780,00 мең сум каралган:

2021 ел – 1920,00 мең сум

2022 ел – 1860,00 мең сум

2023 ел – 0,00 мең сум

2024 ел – 0,00 мең сум

2025 ел – 0,00 мең сум

2021-2025 елларга Татарстан Республикасы дәүләт программаларын финанслау күләмнәре Теләче муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 0,00 сум тәшкит итәчәк, шул исәптән еллар буенча:

2021 ел – 0,00 мең сум

2022 ел – 0,00 мең сум

2023 ел – 0,00 мең сум

2024 ел – 0,00 мең сум

2025 ел – 0,00 мең сум

2021-2025 елларга Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән дәүләт программасын финанслау күләмнәре 3780,00мең сум, шул исәптән еллар буенча:

2021 ел – 1920,00 мең сум

2022 ел – 1860,00 мең сум

2023 ел – 0,00 мең сум

2024 ел – 0,00 мең сум

2025 ел – 0,00 мең сум

2021-2025 елларга Программаны финанслау күләмнәре федераль бюджет акчалары исәбеннән 0,00 мең сум тәшкит итәчәк, шул исәптән еллар буенча:

2021 ел – 0,00 мең сум

2022 ел – 0,00 мең сум

2023 ел – 0,00 мең сум

2024 ел – 0,00 мең сум.

2025 ел – 0,00 мең сум.

Программаны финанслау күләмнәре фараз характерында һәм чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елы һәм план чоры) Теләче муниципаль районы Советы карары нигезендә аныкланачак

4. Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру механизмы

Ярдәмче программаның төп чараларын, шул исәптән "Россия Федерациясендә мәгариф турында" Федераль законны гамәлгә ашыру максатларында норматив хокукый актларны эшләү һәм раслау планлаштырыла.

5. Социаль-икътисадый нәтижелелекне бәяләү ярдәмче программасы

- укытучы, тәрбияче һөнәренә абруен күтәрү;
- кадрлар потенциалының нәтижелелеген арттыру;
- мәгариф хезмәткәрләренә социаль ярдәм чараларын тормышка ашыру.

6. Ярдәмче программа чаралары исемлегә:

№	Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру чаралары	Үтәү сроклары	Башкаручы	Бюджет алучысы, бюджет классификациясе
1.	1 бүлек			
1.1.	Белгечләр эзерләүгә заказ формалаштыру максаты белән мәгариф оешмаларының кадрлар белән тәэмин ителешә торышына мониторинг үткәрү	2021-2025	МКУ Мәгариф бүлеге, мәгариф оешмалары	
1.2.	Мәгариф оешмаларында педагогик кадрларга ихтыяжны фаразлауның даими гамәлдәге системасын булдыру	2021-2025	МКУ Мәгариф бүлеге, мәгариф оешмалары	
1.3.	Яшь педагоглар белән эшләрү	2021-2025		МКУ «Мәгариф бүлеге»

1.3.1.	Районның яшь педагоглары Ассоциациясенә яшь белгечләрне тантаналы кабул итү (бүләкләр алу)	2021-2025	МКУ «Мәгариф бүлеге»	МКУ «Мәгариф бүлеге»
1.3.2	Яшь белгечләрне һөнәри, интеллектуаль һәм ижади конкурсларда катнашуга жәлеп итү	2021-2025	«Мәгариф бүлеге» МКУ, Район мәгариф оешмалары	«Мәгариф бүлеге» МКУ
1.4.	Педагогик кадрларның һөнәри үсеше турындагы мәгълүматлар банкын булдыру	2021-2025	«Мәгариф бүлеге» МКУ, Район мәгариф оешмалары	
1.5.	Федераль дәүләт белем бирү стандартларын гамәлгә ашыру өчен педагогик кадрларның квалификациясен күтәрү	2021-2025	«Мәгариф бүлеге» МКУ, Район мәгариф оешмалары	
1.6.	«Мәгариф бүлеге, мәгариф учреждениеләре житәкчеләре, педагогик хезмәткәрләре, үзәкләре, квалификация күтәрү институтлары, семинарлар, форумнар һәм башкалар (шартнамә буенча курслар, семинарлар түләү) МКУ белгечләренә квалификациясен күтәрүне тәмин итү	2021-2025	«Мәгариф бүлеге» МКУ, Район мәгариф оешмалары	«Мәгариф бүлеге» МКУ, Район мәгариф оешмалары
1.7.	Житәкче кадрлар резервын формалаштыру	2021-2025	«Мәгариф бүлеге» МКУ, Район мәгариф оешмалары	
1.9.	Белем бирү учреждениеләре хезмәткәрләренә ел саен медицина тикшерүләрен үткәрүне оештыру	2021-2025	Районның мәгариф оешмалары	
1.10	Район һөнәри конкурсларын үткәрү: - ел укытучысы; - ел тәрбиячесе; - ел сыйныф житәкчесе»; -балаларга (педагог-оештыручылар, өлкән әйдаманнар, өстәмә белем бирү педагоглары өчен) (бүләкләр алу өчен) йөрәгемне бирәм.	2021-2025	МКУ «Мәгариф бүлеге»	МКУ «Мәгариф бүлеге»
1.11.	Массакуләм мәгълүмат чаралары аша укытучының уңай образын формалаштыру	2020-2025	«Мәгариф бүлеге» МКУ, Район мәгариф оешмалары, массакуләм мәгълүмат чаралары	

1.12.	Педагог-инноваторлар белән эшләү рәвешләрен киңәйтү (инновацион программалар конкурслары үткәру) (призлар, грамоталар алу)	2021-2025	МКУ «Мәгариф бүлеге»	
1.13.	Район мәгариф системасының иң яхшы хезмәткәрләре, һөнәри конкурсларда жиңүчеләр турында жыентык басмасы (типография килешүе буенча түләү)	2021-2025	МКУ «Мәгариф бүлеге»	МКУ «Мәгариф бүлеге»
1.14.	Яшь житәкче мәктәбенә эшен оештыру	2021-2025	«Мәгариф бүлеге» МКУ, Район мәгариф оешмалары	

7. Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның планлаштырылган нәтижәләре

№ т/б	Максатка ирешүгә юнәлдерелгән бурычлар	Максатка ирешүне характерлаучы күрсәткечләр	Үлчәү берәмлеге	Күрсәткечнәң төп әһәмияте (Программаны гамәлгә ашыра башлауга)	Гамәлгә ашыру еллары буенча планлаштырылган күрсәткеч				
					2021	2022	2023	2024	2025
1.	Бурыч 1								
	Педагогларның уңышлы һөнәри эшчәнлеген стимуллаштыру системасын үстерү	Күрсәткеч 1: - һөнәри конкурсларда жиңүчеләр һәм дипломантлар санын арттыру	сан	5	4	5	5	6	6
		Күрсәткеч 2: п.1.3.3. буенча - укытучы һөнәренә абруен күтәру;							
		Күрсәткеч 3: 1.3.4 п. буенча - конкурсларда катнашучы яшь белгечләр санын арттыру	сан	1	1	1	1	1	1
		Күрсәткеч 4: 1.10 п. буенча. - һөнәри конкурсларда катнашучы	сан	3	3	4	4	5	5

		педагоглар һәм тәрбиячеләр санын арттыру							
		Күрсәткеч 5: 1.12 п. буенча. - мәгариф программа белән тәэмин итүне яңарту							
		Күрсәткеч 6: 1.13 п. буенча. - иң яхшы укытучыларның, тәрбиячеләрнең һөнәри конкурсларда җиңүчеләрнен эш тәҗрибәсен гомумиләштерү һәм тиражлау							
2.	Бурыч 2								
	Өзлексез һөнәри белем бирүнең нәтиҗәле моделен булдыру	Күрсәткеч 1 Педагогик кадрларның квалификациясен күтәрү	%	0	50	55	60	65	65
		Показатель 2 по п. 1.6. - квалификацияне күтәргән педагогик хезмәткәрләр, мәгариф бүлеге белгечләре санын арттыру	%	78,2	75	80	85	90	90

2. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты Җитәкчесенең социаль мәсьәләләр буенча урынбасары Д.С. Гыйниятуллинга йөкләргә.

Җитәкче вазыйфаларын башкаручы

Ф.С. Вәлеев